

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ*

Υ Π Ο

ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΙΩ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1956	Πληθυσμός τῆς γῆς 2,208 ἐκ.		
Πρωτόγονοι	100 ἐκ.	=	4,53%
Κομφουιανισμός	200	=	8,61
Ταοϊσμός	35	=	1,59
Σιντοϊσμός	25	=	1,13
Ζαϊνισμός	1	=	0,04
Βουδδισμός	323	=	15,09
ἐξ οὗ: Χιναύανα	42		
Μαχαύανα	275		
ἐξ οὗ: 75 ἐν Ἰαπωνίᾳ Κορέᾳ Βιετνάμ.			
Λαμαϊσμός (Θιβῆτ)	6		
Χινδουισμός	300	=	13,59
Σικχισμός	5	=	0,22
Καοδαϊσταί ¹ (ἀπὸ τοῦ 1926 ἐν Βιετνάμ)	2	=	0,09
Παρσισμός	100.000	} = 400.000 ..	0,4 = 0,02
Δροῦσοι	100.000		
Ἰαλαβίται	100.000		
Ἰεζίδαι	100.000		
Ἰουδαϊσμός	12	=	0,54
Ἰσλαμισμός	340	=	15,40
ἐξ οὗ: Σουννίται	322		
Σίται	18		
ΕΞΩΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ	1.343,4	=	60,85%
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	864,6	=	39,15%
20,82% Ὁρθόδοξοι	180		
52,14% Ῥωμαιοκαθολικοὶ	452		
25,44% Προτεστάνται	220		
1,60% {			
Ἀνατολικοὶ αἰρετικοί:	7,1		
Παλαιοκαθολικοὶ	0,5		
Διάφοροι ἐθνικοὶ Ἐκκλησιαὶ	5		
100 % =	864,6	2.208 ἐκ.	= 100 %

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου τεύχους.

1. Ἴδε: J. Brosch, ἐν: Franz König, Religionswissenschaftliches Wörterbuch: Die Grundbegriffe (Freiburg 1956), σελ. 143 ἐξ.

Ἐπὶ τῆς Στατιστικῆς ταύτης παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς: α) Ὁ Κομφουκιανισμός, καθ' ὑπερβολὴν ἠλαττωμένος ἐν σχέσει πρὸς τὰς πρὸ τοῦ 1956 καὶ μετὰ τὸ ἔτος τοῦτο στατιστικῶς, πρέπει ναύξηθῆν τοῦλάχιστον εἰς 265 ἐκ., ἵνα μετὰ τοῦ Ταοϊσμοῦ (35) φθάνη τὸν μέσον ὄρον τῆς συνθετικῆς λαϊκῆς θρησκείας ἐν Κίνα. β) Ὁ Βουδδισμός, ὅστις ἀναμφισβητήτως ἐμφανίζεται ἐν τῇ στατιστικῇ τοῦ ἔτους τούτου ὑπερδιπλάσιος τῆς πραγματικότητος, πρέπει νὰ ἀναγραφῆ εἰς τὴν ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀμέσως προηγουμένας στατιστικῶς φυσιολογικὴν του τιμὴν τῶν 145 ἐκ., δεδομένου, ὅτι τῷ 1960, ὡς θὰ ἴδωμεν, μόλις ὑπερβαίνει τὰ 150 ἐκ. γ) Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνεξακριβῶτων, ἐντοπιζόμενος, ὡς θὰ ἴδωμεν, ὑπὸ τῆς στατιστικῆς τοῦ 1960 κατὰ τὸ μέγιστον αὐτοῦ ποσοστὸν εἰς τὴν Ἀσίαν (ἐπὶ 494,5 ἐκ., τὰ 402,25 ἐν Ἀσίᾳ) καὶ ὀφειλόμενος προφανῶς εἰς τὸ ἐν Κίνα καθεστωτικὸν χάος, τὸ καθιστῶν δυσχερεστάτην τὴν ἀπογραφικὴν ἀκριβολογίαν, πρέπει νὰ ἀναλογισθῆ (μεταξὺ τῶν 388 τοῦ 1955 καὶ τῶν 494,5 τοῦ 1960) εἰς ὑπερτετρακόσια—εἴπωμεν: 407 ἐκ., ἐνῶ ἐν τῇ παρουσίᾳ στατιστικῇ οὐδαμῶς ἀναγράφονται ἀνεξακριβῶτοι, κατὰ προφανῆ παράλειψιν.

Ἐὰν ἀπὸ τῶν ἐνδεδειγμένων τούτων διορθώσεων θεωρηθῆ ἐπιτυγχανομένη ἢ ἀπὸ τῆς συγκρίσεως πρὸς τὰς λοιπὰς στατιστικῶς προβάλλουσα προσέγγισις πρὸς τὴν πραγματικότητα κατὰ μέγιστην δυνατὴν πιθανότητα, τότε ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιβαλλομένης ἀνασυντάξεως τῶν στατιστικῶν τιμῶν προβάλλει τελικῶς ὡς πιθανωτάτη ἢ ἀκόλουθος εἰκὼν:

1956

Πληθυσμὸς γῆς 2.500 ἐκ.

Πρωτόγονοι	100	=	4,00%		
Κομφουκιανισμός	265	=	10,60		
Ταοϊσμός	35	=	1,40		
Σιντοϊσμός	25	=	1,00		
Ζαϊνισμός	1	=	0,04		
Βουδδισμός	145	=	5,80		
Χιουδουϊσμός	300	=	12,00	ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ	ἐκ. %
Σιχχισμός	5	=	0,20	Ὁρθόδοξοι	180 = 7,2
Παρσισμός	0,1	=	0,004	Ἄλλοι Ἀνατολ.	7 = 0,28
Ἄλλαι θρ. ομάδες	0,3	=	0,012	Νεστοριανοὶ	0,1 = 0,004
Ἰουδαϊσμός	12	=	0,48	Ρωμαιοπαπικοὶ	452 = 18,08
Ἰσλαμισμός	340	=	13,60	Προτεστάνται	220 = 8,80
Ἀνεξακριβῶτοι	407	=	16,28	Παλααιοκαθολικοὶ	0,5 = 0,02
				Ἄλλοι διάφοροι	5,0 = 0,20
ΕΞΩΧΡ. ΘΡΗΣΚΕΙΑΙ	1.635,4	=	65,416		
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	864,6	=	34,584	=	864,6 = 34,584
	2.500	=	100 %		

Τὸ ποσοστὸν % ἐκάστης τῶν τριῶν μεγάλων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ (864,6) παραμένει τὸ αὐτό, ὡς ὑπελογίσθη ἀνωτέρω.

1957.

17. — Ἐκ στατιστικῶν πληροφοριῶν ἀπὸ τῶν: Religious Bodies (1941) Jurgi (1947), Cranston (1949), World Christian Handbook (1952), Braden (1954), Information Please Almanac (1956) καὶ Year-book of American Churches (1957) ἐδημοσιεύθη¹ ἡ ἀκλόουθος Στατιστική, συμπληρωθεῖσα ὑφ' ἡμῶν διὰ τῆς παραθέσεως τῶν ποσοστικῶν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ ἀναλογιῶν τῶν θρησκειῶν:

Πληθυσμὸς γῆς: 2.400 ἐκ.

Πρωτόγονοι ²	111,25 =	4,64
Κομφουκιανισμὸς	300 =	12,50
Ταοϊσμὸς	50 =	2,09
Σιντοϊσμὸς	25 =	1,04
Ζαϊνισμὸς	1,5 =	0,07
Βουδδισμὸς	350 =	14,58
ἐξ οὗ: ἐν Ἰνδίας 100.000 μόνον . .		
Χινδουϊσμὸς	300 =	12,50
Σικχισμὸς	6,25 =	0,26
Παρσισμὸς (Ζωροαστρισμὸς)	1 =	0,04
Ἰουδαϊσμὸς	10 =	0,41
Ἰσλαμισμὸς	350 =	14,58
Ἐν ὅλῳ: ΕΞΩΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΙ	1.505 =	62,71
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	895 =	37,29%
19,55% Ὅρθόδοξοι καὶ ἄλλοι Ἀνατολικοὶ 175		
1,12% Κόπται	10	
53,07% Ρωμαιοπαπικοὶ	475	
26,26% Προτεστάνται	235	
<u>100 %</u>	<u>895</u>	
		<u>2.400 = 100 %</u>

1. Landis, ἴδε βιβλιογραφίαν.

2. Ἡ στατιστικὴ δὲν ἀναγράφει πρωτογόνους· ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ὑποτίτῳ του τὸ βιβλίον τοῦ Landis προσφέρει στατιστικὴν ὀργανωμένων θρησκειῶν (Statistics of Organised Religion), ὧν οἱ ὅπαδοι ἀνέρχονται, κατ' αὐτήν, εἰς 2.288.750· εἰς τούτους προσεθέσαμεν ὡς ἀριθμὸν Πρωτογόνων τὸν εἰς τὰ φυσιολογικά των, κατὰ τὰς λοιπὰς στατιστικὰς, προσεγγίζοντα ἀριθμὸν 111.250.000, ἵνα σχηματισθῇ ὁ ἀριθμὸς 2.400 ἐκ. ὡς κατὰ προσέγγισιν πληθυσμὸς τῆς γῆς, ἀφοῦ καὶ ἡ ὅλη στατιστικὴ κινεῖται διὰ στρογγύλων ἀριθμῶν κατὰ προσέγγισιν.

Ἐκ τῶν Ῥωμαιοπαπικῶν (475 ἐκ.) ἔχουσιν :

Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι	33.500.000
Καναδάς	6.250.000
Μ. Βρεττανία	3.660.000
Βραζιλία	50.000.000
Ἰταλία	47.000.000
Γαλλία	35.500.000
Ἰσπανία	28.300.000
Πολωνία	21.000.000
Ἄλλα ἔθνη καὶ ἀποικίαι	249.790.000
	<u>475 ἐκ.¹</u>

Ἐκ τῶν Προτεσταντῶν (235 ἐκ.) εἶναι:

Λουθηρανοὶ	70 ἐκ.
Πρεσβυτεριανοὶ καὶ μεταρρυθμισταὶ	41,1
Βαπτισταὶ	40
Μεθοδισταὶ	30
Ἀγγλικανοὶ	30
Congregationalistes	5
Ἄλλοι	18,9 ²
	<u>235 ἐκ.³</u>

Ἐκ τῶν Μουσουλμάνων (350 ἐκ.) ὑπάρχουσιν:

Ἐν Ἰνδία καὶ Πακιστάν	105 ⁴
» ἀραβικαῖς χώραις Μ. Ἀνατολῆς ..	77
» Ἰνδονησία καὶ Μαλαισία	70
» Τουρκία	20
» Ἀφγανιστάν	18
» Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ Κίνα	30
» Ἀφρικῇ	30
	<u>350 ἐκ.</u>

Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, ἦτοι ἀπὸ τῶν αὐτῶν κριτηρίων, ἀφ' ὧν παρέστη ἀνάγκη ἀναπροσαρμογῆς τῆς στατιστικῆς τοῦ 1956 πρὸς τὴν πραγματικότητα κατὰ μεγίστην δυνατὴν προσέγγισιν, ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῆς παρούσης Στατιστικῆς κατὰ τοὺς σφαιεροὺς αὐτῆς ἀριθμοὺς, μεθ' ἧν προβάλλει τελικῶς ἡ ἀκόλουθος θρησκευτικὴ εἰκὼν:

1. Ἡ ἄθροισις ἐν Landis, σελ. 130 εἶναι ἐσφαλμένη.

2. Ἐν τούτων 925 χιλιάδες ἀ' Ἀθδεντισταὶ τῆς ἑβδομῆς ἡμέρας», ἐξ ὧν ἐν Ν. Ἀφρικῇ 70 χιλιάδες, ἐν Β. Ἀμερικῇ 275, ἐν Β. Εὐρώπῃ 46, ἐν Ν. Ἀφρικῇ 115 καὶ ἀπὸ τὸν λοιπὸν κόσμον 419 χιλιάδες, ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ 7.500 ἱεραπόστολοι: Seventhday Adventist Yearbook (Washington, D. C. 1955).

3. Καὶ τούτων ἡ ἄθροισις εἶναι ἐσφαλμένη κατὰ Landis, σελ. 127.

4. Ἴδε καὶ Πίνακα IV (1954).

1957

Πληθυσμὸς τῆς γῆς: 2.600 ἐκ.

Πρωτόγονοι	111,15 ἐκ. =	4,275
Κομφουκιανισμὸς	265 =	10,19
Ταοισμὸς	50 =	1,923
Σιντοϊσμὸς	25 =	0,96
Ζαϊνισμὸς	1,50 =	0,06
Βουδδισμὸς	150 =	5,77
Χινδουϊσμὸς	300 =	11,538
Σικχισμὸς	6,25 =	0,24
Παρσισμὸς	0,10 =	0,004
Ἰουδαϊσμὸς	12 =	0,46
Ἰσλαμισμὸς	350 =	13,46
Ἀνεξακριβῶτοι	434 =	16,69
ΕΞΩΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΙ	1.705 =	65,57
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	895 =	34,43
	<u>2.600</u> =	<u>100 %</u>

Ἐκ τῶν Χριστιανῶν:

19,55% Ὀρθόδοξοι καὶ ἄλλοι Ἀνατολικοὶ	175 ἐκ. =	6,75%
11,12% Κόπται	10 » =	0,39
53,07% Ῥωμαιοκαθολικοὶ	475 » =	18,28
26,26% Προτεστάνται	235 » =	9,01
100% =	<u>895</u> » =	<u>34,43%</u> ἐπὶ τοῦ πληθ.

1958-1960 / 1964.

18. Κατὰ τὸ ἔτος 1960 ἐδημοσιεύθη εἰς τρίτην ἐκδόσιν ὁ ἐγγρωμος χάρτης τῶν Schlunk καὶ Quiring¹, ἀναγράφων τὰς προσφάτους (1958 ἐξ.) θρησκευτικὰς στατιστικὰς πληροφορίας.

Ὁ χάρτης οὗτος αὐτοῦσιος μετὰ τῶν στατιστικῶν του στοιχείων συμπεριελήφθη ὑπὸ τοῦ Holsten ἐν τῷ περὶ θρησκευτικῆς Στατιστικῆς ἀρθρω του, τῷ δημοσιευθέντι τῷ 1961 ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς τρίτης ἐκδόσεως τοῦ θρησκευτολογικοῦ λεξικοῦ RGG (Die Religion in Geschichte und Gegenwart)¹, μέχρι δὲ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐκτυποῦται ἡ παροῦσα πραγματεία δὲν ἔχει δημοσιευθῆ νεωτέρα τις σχετικὴ ἐργασία.

Συνεπῶς ὁ ἐν λόγῳ θρησκευτικὸς χάρτης προσφέρει τὴν τελευταίαν θρησκευτικὴν Στατιστικὴν, τῆς ὁποίας τὰ στοιχεῖα, ἀνακατα-

1. Ἴδε βιβλιογραφίαν.

τασσόμενα συστηματικῶς, παρέχουσι διὰ τῶν ἀκολουθῶν πινάκων τὴν ἐξῆς κατ' ἡπείρους καὶ συνολικὴν θρησκευτικὴν στατιστικὴν εἰκόνα, συμπληρωθεῖσαν ὑφ' ἡμῶν διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἐπὶ πληθυσμοῦ ποσοστιαίας ἀναλογίας τῶν εἰς ἑκάστην θρησκείαν ἀνηκόντων:

I) ΕΥΡΩΠΗ.

		Πληθυσμὸς 509.000.000 = 100%	
Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι	7.461.400	=	1,46%
Ἰουδαϊσμὸς	3.461.500	=	0,68%
Ἰσλαμισμὸς	4.000.000	=	0,78%
Χριστιανισμὸς	501.538.600	=	98,54%
Ὁρθόδοξοι ¹	226.800.000	=	44,56%
Ῥωμαιοκαθολικοὶ	164.044.600	=	32,23%
Προτεστάνται	110.694.000	=	21,75%
Σύνολον	509.000.000	=	100 %

II) ΑΣΙΑ.

		Πληθυσμὸς 1.581.000.000 = 100%	
Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι 1.536.209.000		=	97,17%
Πρωτόγονοι	20.000.000	=	1,27%
Κομφουκιανισμὸς	300.000.000	=	18,97%
Ταοῖσμὸς	36.000.000	=	2,28%
Σιντοϊσμὸς	34.000.000	=	2,15%
Βουδδισμὸς	150.000.000	=	9,48%
Χινδουϊσμὸς	320.000.000	=	20,24%
Σικχισμὸς	6.000.000	=	0,38%
Παρσισμὸς	200.000	=	0,03%
Ἰουδαϊσμὸς	1.753.000	=	0,11%
Ἰσλαμισμὸς	266.000.000	=	16,82%
Ἀνεξακριβῶτοι	402.256.000	=	25,44%
β) Χριστιανισμὸς	44.791.000	=	2,83%
Ὁρθόδ.	4,72% = 2.113.000	=	0,14%
Ῥωμ.παπ.	62,00% = 27.772.000	=	1,76%
Προτεστ.	33,28% = 14.906.000	=	0,93%
100%	Σύνολον 1.581.000.000	=	100 %

1. Συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς προκειμένας τῇ Ὁρθοδοξίᾳ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας.

Στατιστικά τών επί μέρους περιοχών τής 'Ασίας.

A) ΙΝΔΙΑΙ (πλήν Πακιστάν καί Κεϋλάνης): Πληθυσμός 384.000.000=100%

α) 'Εξωχριστιανικά θρησκεία	371.606.000	=	96,77%
Πρωτόγονοι	24.426.000	=	7,14%
Βουδδισμός	108.000	=	0,03%
Χινδουϊσμός	303.000.000	=	79,00%
Σικχισμός	6.000.000	=	1,60%
'Ισλαμισμός	35.000.000	=	9,00%
β) Χριστιανισμός	12.394.000	=	3,23%
'Ορθόδοξοι καί ἄλλοι ἀνατολικοί	1.267.000	=	0,33%
'Ρωμαιοπαπικοί	5.127.000	=	1,33%
Προτεστάνται	6.000.000	=	1,57%
Σύνολον	384.000.000	=	100 %

B) ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ & ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΝ Β. ΒΟΡΝΕΟ-- Πληθυσμός 83.026.000=100%

α) 'Εξωχριστιανικά θρησκεία	79.202.000	=	95,39%
Πρωτόγονοι	4.202.000	=	5,07%
Κομφουκιανισμός	1.000.000	=	1,20%
Βουδδισμός	1.000.000	=	1,20%
Χινδουϊσμός	1.000.000	=	1,20%
'Ισλαμισμός	72.000.000	=	86,72%
β) Χριστιανισμός	3.824.000	=	4,61%
'Ρωμαιοπαπικοί	800.000	=	0,97%
Προτεστάνται	3.024.000	=	3,64%
Σύνολον:	83.026.0000	=	100 %

Γ) ΝΕΑ ΓΟΥΙΝΕΑ Πληθυσμός: 1,221.000 = 100 %

α) 'Εξωχριστιανικά θρησκεία	697.000	=	57,09%
Πρωτόγονοι	697.000		
β) Χριστιανισμός	524.000	=	42,91%
'Ρωμαιοπαπικοί	86.000	=	7,05%
Προτεστάνται	438.000	=	35,86%
Σύνολον	1.221.000	=	100 %

Δ) ΚΙΝΑ ¹		Πληθυσμός: 614.920.000 = 100%	
α) Ξεχωριστιανικά θρησκεία		614.446.000 =	99,26%
Κομφουκιανισμός	300.446.000	=	48,81%
Ταοϊσμός	30.000.000	=	4,88%
Βουδδισμός	100.000.000	=	16,26%
Ίσλαμισμός	25.000.000	=	4,06%
Άνεξακρίβωτοι	155.000.000	=	25,25%
β) Χριστιανισμός	4.474.000 =	0,73%
Όρθόδοξοι	200.000	=	0,03%
Ρωμαιοκαπικοί	3.128.000	=	0,51%
Προτεστάνται	1.146.000	=	0,19%
Σύνολον		614.920.000 =	100 %

Ε) ΙΑΠΩΝΙΑ		Πληθυσμός 90.000.000 = 100%	
α) Ξεχωριστιανικά θρησκεία		89.500.000 =	99,45%
Σιντοϊσμός	34.000.000	=	37,78%
Βουδδισμός	42.000.000	=	46,67%
Άνεξακρίβωτοι	13.500.000	=	15,00%
β) Χριστιανισμός	500.000 =	0,55%
Όρθόδοξοι	33.000	=	0,04%
Ρωμαιοκαπικοί	200.000	=	0,22%
Προτεστάνται	267.000	=	0,29%
Σύνολον		90.000.000 =	100 %

Σ) ΝΟΤΙΟΣ ΚΟΡΕΑ		Πληθυσμός: 21.840.000 = 100%	
α) Ξεχωριστιανικά θρησκεία	94,23%
Πρωτόγονοι και Βουδδιστάι	20.542.000	=	94,23%
β) Χριστιανισμός		1.298.000 =	5,77%
Όρθόδοξοι	200.000	=	0,92%
Ρωμαιοκαπικοί	214.000	=	0,98%
Προτεστάνται	884.000	=	3,87%
Σύνολον		21.840.000 =	100 %

Ζ) ΥΠΟΔΟΜΟΙ ΠΕΡΙΟΧΑΙ		Πληθυσμός 385.993.000 = 100%	
α) Ξεχωριστιανικά θρησκεία		364.216.000 =	94,36%
β) Χριστιανισμός	21.777.000 =	5,64%
		385.993.000 =	100 %

1. Μετά του Θιβέτ, της Φορμόζας και του Χόγκ-Κόγκ, άνευ των Κινέζων του Ξεωωτερικού.

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τοῦ πρώτου ἐκ τῶν ἀνωτέρω πινάκων τῆς Ἀσίας, τοῦ γενικοῦ, τοῦ ἀναγράφοντος τοὺς ἀνὰ τὴν ὅλην Ἀσίαν ἀνήκοντας εἰς τὰς διαφόρους θρησκείας, πρὸς τοὺς ἐπομένους εἰδικούς πίνακας Στατιστικῶν τῶν ἐπὶ μέρους περιοχῶν προκύπτουσιν ἐξωφθάλμως αἱ ἐξῆς τοῦλάχιστον ἀνακρίβειαι τοῦ πρώτου (γενικοῦ) Πίνακος, αἵτινες πρέπει κατὰ τεκμήριον νὰ ὑπαστῶσι διόρθωσιν:

α) Ὡς πρὸς τοὺς Πρωτογόνους:

Εἰς τοὺς εἰδικούς κατὰ περιοχὰς στατιστικούς πίνακας ἀναγράφονται οἱ ἐξῆς συγκεκριμένοι ἀριθμοὶ πρωτογόνων:

A) Ἰνδίαι	24.426.000
B) Ἰνδονησία καὶ Βόρνεο	4.202.000
Γ) Νέα Γουίνεα	697.000
Δ) Κίνα	
Ε) Ἰαπωνία	

Εἰς τὰς δύο ταύτας χώρας δὲν ἀναγράφονται πρωτόγονοι, καίτοι, ὡς γνωστόν, οἱ ἐν Ἰαπωνίᾳ Ἀἰνοὶ εἶναι πρωτόγονοι, οἵτινες τῷ 1936 ἠριθμοῦντο εἰς 18.000¹. ἄς παραλάβωμεν ἔστω καὶ μόνον τὸν ἀριθμὸν τοῦτον

18.000

Σ) Κορέα (Νότιος).

Εἰς ταύτην ἡ εἰδικὴ Στατιστικὴ ἀποδίδει Πρωτογόνους ὁμοῦ καὶ Βουδδιστάς

20.542.000

Ἄν λάβωμεν ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ πλειονότης τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κορέας ἀνήκουσιν εἰς τὸν Βουδδισμόν, ἀπὸ ταύτης μετενεχθέντα μεταχριστιανικῶς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, καὶ δεχθῶμεν ὡς ἀριθμὸν τῶν ἐν αὐτῇ ὁπαδῶν τοῦ Βουδδισμοῦ

20.000.000

δὲν ἀφιστάμεθα πολὺ τῆς πραγματικότητος, ὅποτε ἀπομένουσι κατὰ τεκμήριον ὑπολογίσιμοι Πρωτόγονοι ἐν Κορέᾳ

542.000

Ζ) Ὑπόλοιποι Περιοχαί.

Ἐὰν ἀπὸ τοῦ φερομένου ὡς συνολικοῦ ἀριθμοῦ πληθυσμοῦ τούτων (385.993.000) λάβωμεν ὡς ποσοστὸν πρωτογόνων τὸ ἐν τῇ γενικῇ στατιστικῇ τῆς Ἀσίας 1,27%, θὰ ἔχωμεν ἐν ταῖς περιοχαῖς ταύτας πρωτογόνους περίπου

4.902.110

Πιθανώτατον ἐλάχιστον Σύνολον Πρωτογόνων Ἀσίας

34.787.110

1. Clemens Scharschmidt, Japan² (Berlin 1942), σελ. 55.

Πιθανώτατον ἐλάχιστον σύνολον πρωτογόνων	34.787.110
Ἐντὶ τούτου, ἡ γενικὴ Στατιστικὴ τῆς Ἀσίας ἀναγράφει	20.000.000
ἦτοι ὀλιγωτέρους, κατ' ἐλάχιστον ὄριον	14.787.110

Τὸ ἐπὶ ἔλαττον τοῦτο ποσόν, ὅπερ πρέπει νῦν νὰ προστεθῇ ἐν τῇ διορθώσει τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς τῆς Ἀσίας, πρέπει συγχρόνως νὰ ἀφαιρεθῇ ἐκ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ Στατιστικῇ φερομένου ἀριθμοῦ τῶν ἀνεξακριβώτων 402.256.000 ὁπότε, ἀφαιρουμένον 14.787.110 ἀπομένει ποσόν ἀνεξακριβώτων 387.468.890 ἀναγραφτέον ἐν τῇ διορθώσει τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς Ἀσίας.

β) Ὡς πρὸς τὸν Κομφουκιανισμόν.

Ἐνῶ αἱ ὡς ἄνω ὑπὸ στοιχεῖα Β καὶ Δ Στατιστικαὶ τῶν ἀντιστοιχῶν ἐπὶ μέρους περιοχῶν ἀναγράφουσιν ὡς ὀπαδοὺς τοῦ Κομφουκιανισμοῦ συνολικῶς τὸν ἀριθμόν	301.446.000
ὁ πρῶτος τῶν ἄνω πινάκων, ὁ τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς, ἀναγράφει	300.000.000
προφανῶς διὰ τὸ στρογγύλον τοῦ ἀριθμοῦ, ὅστις, πρέπει νὰ διορθωθῇ εἰς τὸν μείζονα, τοῦ ἐπὶ πλέον ἀριθμοῦ	1.446.000
ὁφείλοντος ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνεξακριβώτων, ὅτε ἔχομεν: Ἀνεξακριβῶτοι, ὡς ἀπέμειναν ἀνωτέρω	387.468.890
Ἀφαιροῦνται προστιθέμενοι εἰς τὰς Κομφουκιανιστὰς	1.446.000
	<hr/>
	386.022.890

γ) Ὡς πρὸς τὸν Ταοϊσμόν φρονοῦμεν, ὅτι ἡ μεταξὺ τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς (36.000.000) καὶ τῆς εἰδικῆς Στατιστικῆς τῆς ὑπ' ἀριθμ. Δ (Κίνα) περιοχῆς (30.000.000) διαφορὰ δὲν πρέπει νὰ ὀδηγήσῃ εἰς διόρθωσιν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ ἀριθμοῦ τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς, διότι δὲν ἀποκλείεται ἀριθμὸς Ταοϊστῶν ν' ἀνήκῃ εἰς τὰς ὑπὸ στοιχεῖον Ζ περιοχάς, ἡ δὲ σύγκρισις τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ Γενικοῦ Πίνακος Ἀσίας πρὸς τὰς στατιστικὰς προηγουμένων ἐτῶν (1939-1957) ἐπιτρέπει τὴν διατήρησιν τοῦ ἀριθμοῦ 36.000.000 ὡς πιθανωτάτου.

δ) Ὡς πρὸς τὸν Βουδδισμόν, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν καὶ τ' ἀνωτέρω διὰ τοὺς Πρωτογόνους τῆς ὑπὸ στοιχεῖον Σ περιοχῆς λεχθέντα διὰ τὴν Κορέαν, ἔχομεν ἀπὸ τῶν εἰδικῶν Στατιστικῶν τὴν ἐξῆς εἰκόνα:

Περιοχή Α	180.000
» Β	1.000.000
» Δ	100.000.000
» Ε	42.000.000
» Σ	20.000.000
» Ζ	;

Ἐλάχιστος πιθανώτατος ἀριθμὸς Βουδδιστῶν 163.180.000

προκύπτων ἀπὸ τῶν εἰδικῶν κατὰ περιοχὰς Στατιστικῶν ἔναντι

τοῦ ἐν τῇ Γ. Στατιστικῇ ἀναφερομένου ἀριθμοῦ 150.000.000

ὅστις δέον πάντως νὰ ἀυξηθῇ κατὰ 13.180.000

τοῦ ποσοῦ τούτου ἀφαιρουμένου ἐπίσης ἀπὸ τοῦ τῶν ἀνεξακριβῶτων. Οὕτως ἔχομεν:

Ἐνεξακριβῶτοι, ὡς οἱ ἀνωτέρω ἀπομείναντες 386.022.890

Ἀφαιροῦνται ὡς Βουδδισταὶ 13.180.000

Τελικὸς ἀριθμὸς ἀνεξακριβῶτων 372.842.890

ε) Ὡς πρὸς τὸν Χι ν δ ο υ ἱ σ μ ὀ ν, διὰ τοὺς αὐτοὺς καὶ ὡς πρὸς τὸν Ταοῖσμὸν (ἴδε ἀνωτέρω γ) λόγους φρονοῦμεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μειωθῇ ὁ ἐν τῇ Γενικῇ Στατιστικῇ τῆς Ἀσίας ἀριθμὸς 320.000.000 εἰς τὸν ἀπὸ τῶν εἰδικῶν Στατιστικῶν Α+Β συμπροκύπτοντα ἀριθμὸν 303.000.000.

Συμπέρασμα: Ἐὰν αἱ ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἡμῶν κριθῶσιν ὡς ἀνταποκρινόμεναι πρὸς μείζονα στατιστικὴν πιθανότητα, τότε ὁ Πίναξ 1960/63 τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς τῆς Ἀσίας πρέπει νὰ διορθωθῇ ὡς ἐξῆς:

ΑΣΙΑ

Πληθυσμὸς: 1.581.000.000 = 100 %

α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι 1.536.209.000 = 97,17%

Πρωτόγονοι 34.787.110 = 2,20%

Κομφουκιανισμὸς 301.446.000 = 19,07%

Ταοῖσμὸς 36.000.000 = 2,28%

Σιντοῖσμὸς 34.000.000 = 2,15%

Βουδδισμὸς 163.180.000 = 10,32%

Χινδουῖσμὸς 320.000.000 = 20,24%

Σικχισμὸς 6.000.000 = 0,38%

Παρσισμὸς 200.000 = 0,03%

Ἰουδαϊσμὸς 1.753.000 = 0,11%

Ἰσλαμισμὸς 266.000.000 = 16,82%

Ἐνεξακριβῶτοι 372.842.890 = 23,57%

β) Χριστιανισμὸς: 44.791.000 = 2,83%

Ὁρθόδοξοι 4,72% = 2.113.000 = 0,14%

Ρωμαιοπαπ. 62,00% = 27.772.000 = 1,76%

Προτεστάντ. 33,28% = 14.906.000 = 0,93%

100% Σύνολον 1.581.000.000 = 100 %

Ἐν τῷ τέλει τῆς παρουσίας ἐργασίας παρατιθέμεθα συνολικὴν εἰκόνα τῶν κατὰ τὰς Ἀσιατικὰς περιοχὰς θρησκευμάτων (Χριστιανισμοῦ καὶ Ἐξωχριστιανικῶν) ὑπὸ ἔνδειξιν: **6. Ἀνακεφαλαιωτικὸς Πίναξ Στατιστικῆς Ἀσίας (1958-1964).**

III) ΑΦΡΙΚΗ

Πληθυσμὸς 223.000.000 = 100%

A) ΒΟΡΕΙΟΣ (Μαρόκον, Ἀλγερία, Τυνησία, Λιβύη, Αἴγυπτος, Σουδάν).

Πληθυσμὸς: 73,515.000 = 32,97% τῆς ὅλης Ἀφρικῆς

α) Ἐξωχριστιαν. θρησκείαι: 69.208.000 = ἐπὶ τοῦ πληθ. Β. Ἀφρ. 94,15%

Πρωτόγονοι	18.296.000	=	24,88%
Βουδδισμὸς	12.000	=	0,02%
Χινδουῖσμος	300.000	=	0,41%
Ἰουδαϊσμὸς	600.000	=	0,82%
Ἰσλαμισμὸς	50.000.000	=	68,02%

β) Χριστιανισμὸς: 4.307.000 = 5,85%

Ὁρθόδοξοι	350.000	=	0,42%
Ῥωμαιοπαπικοί	3.691.000	=	5,02%
Προτεστάνται	266.000	=	0,41%

Σύνολον 73.515.000 = 100 %

B) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ (Ταγκανίκα, Κένυα, Οὐγκάνδα, Αἰθιοπία, Νυάσσα, Σομαλία, Πορτογαλικὴ Ἀφρική).

Πληθυσμὸς: 43.277.000 = 19,40%

α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι 33.650.000 = ἐπὶ τῆς Ἀν. Ἀφρ. 77,75%

Πρωτόγονοι	22.650.000	=	52,34%
Ἰσλαμισμὸς	11.000.000	=	25,41%

β) Χριστιανισμὸς: 9.627.000 = 22,25%

Ὁρθόδοξοι	3.520.000	=	8,14%
Ῥωμαιοπαπικοί	3.730.000	=	8,62%
Προτεστάνται	2.377.000	=	5,49%

Σύνολον 43.277.000 = 100 %

Γ) ΔΥΤΙΚΗ (Γαλλική, Σιέρρα Λεόνε, Λιβερία, Γκάνα, Τογκό, Νιγηρία Καμερούν).

Πληθυσμός: 64.687.000 = ἐφ' ὅλης Ἀφρικῆς 29%

α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι:	59.191.000	= ἐπὶ Δ. Ἀφρικῆς	91,50%
Πρωτόγονοι	34.191.000	=	52,85%
Ἰσλαμισμὸς	25.000.000	=	38,65%
β) Χριστιανισμὸς:	5.496.000	=	8,50%
Ῥωμαιοπαπικοί	2.881.000	=	4,46%
Προτεστάνται	2.615.000	=	4,04%
Σύνολον:	64.687.000	=	100 %

Δ) ΚΕΝΤΡΩΑ (Βελγικὸν Κογκό, Ρουάνδα, Οὐρουῦντι, Πορτογαλικὴ Ἀγκόλα)

Πληθυσμός: 21.247.000 = 9,64%

α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι:	12.426.000	= ἐπὶ Κ. Ἀφρικῆς	59,49%
Πρωτόγονοι	12.346.000	=	59,11%
Ἰσλαμισμὸς	80.000	=	0,38%
β) Χριστιανισμὸς:	8.821.000	=	41,51%
Ῥωμαιοπαπικοί	6.621.000	=	31,16%
Προτεστάνται	2.200.000	=	10,35%
Σύνολον	21.247.000	=	100 %

Ε) ΝΟΤΙΟΣ (Νοτιοαφρικανικὴ Ἐνωσις, Νοτιοδυτικὴ Ἀφρικὴ, Ῥοδαίσια)

Πληθυσμός: 20.274.000 = 9,09%

α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι:	13.837.000	= ἐπὶ τῆς Ν. Ἀφρ.	68,26%
Πρωτόγονοι	12.517.000	=	61,74%
Χινδουϊσμὸς	200.000	=	0,99%
Ἰσλαμισμὸς	120.000	=	0,59%
Ἀνεξακριβῶτοι	1.000.000	=	4,94%
β) Χριστιανισμὸς:	6.437.000	=	31,74%
Ῥωμαιοπαπικοί	1.270.000	=	6,26%
Προτεστάνται	5.167.000	=	25,48%
Σύνολον	20.274.000	=	100 %

Σύνολον Ἀφρικῆς

		Πληθυσμός: 223.000.000 = 100%
α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι:188.312.000 =	84,45%
Πρωτόγονοι	100.000.000 =	44,83%
Βουδδισμός	12.000 =	0,01%
Χινδουισμός	500.000 =	0,22%
Ἰουδαϊσμός	600.000 =	0,29%
Ἰσλαμισμός	86.200.000 =	38,65%
Ἀνεξακρίβωτοι	1.000.000 =	0,45%
β) Χριστιανισμός: 34.688.000 =	15,55%
Ὁρθόδοξοι	11,16%= 3.870.000 =	1,72%
Ῥωμαιοπαπ.	52,45%=18.193.000 =	8,16%
Προτεστ.	36,39%=12.625.000 =	5,67%
Σύνολον	100 % = 234.688.000	223.000.000 = 100 %

Ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης ἐργασίας παρατιθέμεθα ἀνακεφαλαιωτικὸν θρησκευτικὸν πῖνακα κατ' Ἀφρικανικὰς περιοχὰς ὑπὸ ἔνδειξιν: **1958-1960 / 3:**
7.—Ἀνακεφαλαιωτικὸς Πίναξ: Σύνολον Ἀφρικῆς.

IV) ΑΜΕΡΙΚΗ

		Πληθυσμός 366.000.000 = 100%
A) ΒΟΡΕΙΟΣ		Πληθυσμός 175.000.000 = 47,81%
α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι:	66.452.000=τοῦ πληθ.Β.Ἀμερ.	37,97%
Πρωτόγονοι	1.000.000	= 0,57
Βουδδισμός	71.000	= 0,04
Ἰουδαϊσμός	5.433.000	= 3,10
Ἀνεξακρίβωτοι	59.948.000	= 34,26 62,03%
β) Χριστιανισμός: 108.548.000=	
Ὁρθόδοξοι	2,37% = 2.570.000	
Ῥωμαιπ.	35,63%=38.678.000	
Προτεστ.	62 % = 67.300.000	
	100 % = 108.548.000	
Σύνολον	175.000.000=	100 %

B) ΛΑΤΙΝΙΚΗ	Πληθυσμὸς 191.000.000 = 52,19%	
α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι:	39.576.000	= τοῦ πληθ. Λ. Ἀμ. 20,72%
Πρωτόγονοι	8.000.000	= 4,19%
Βουδδισμὸς	152.000	= 0,09%
Χινδουϊσμὸς	300.000	= 0,15%
Ἰουδαϊσμὸς	630.000	= 0,33%
Ἀνεξακριβῶτοι	30.494.000	= 15,96%
β) Χριστιανισμὸς:	151.424.000	79,28%
Ὁρθόδοξοι	0,03% = 41.000	= 0,02%
Ῥωμαιοπ.	94,69% = 143.383.000	= 75,07%
Προτεστάντ.	5,28% = 8.000.000	= 4,19%
100 % = 151.424.000		
	191.000.000 =	100 %

Ἐν τῷ τέλει τῆς παρουσίας ἐργασίας παρατιθέμεθα ἀνακεφαλαιωτικὸν θρησκευτικὸν πίνακα τῆς Ἀμερικῆς (Βορείου καὶ Λατινικῆς) ὑπὸ ἐνδειξιν: 1958-1960/1964: 8.—Ἀνακεφαλαιωτικὸς Πίναξ: Σύνολον Ἀμερικῆς.

V) ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

	Πληθυσμὸς 14.600.000 = 100%	
α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι:	1.929.000	= 13,22%
Πρωτόγονοι	1.000.000	= 6,85%
Ἰουδαϊσμὸς	58.000	= 0,40%
Ἀνεξακριβῶτοι	871.000	= 5,97%
β) Χριστιανισμὸς:	12.671.000	86,78%
Ὁρθόδοξοι	0,60% = 75.000	= 0,51%
Ῥωμαιοπ.	16,63% = 2.108.000	= 14,44%
Διαμαρτ.	82,77% = 10.488.000	= 71,83%
100 % = 12.671.000		
	14.600.000 =	100 %

Ὁ συνολικὸς πίναξ τῶν ἐν τῷ θρησκευτικῷ χάρτῃ τοῦ 1960 στατιστικῶν στοιχείων ἔχει ὡς ἐξῆς εἰς στρογγύλους ἀριθμοὺς ἑκατομμυρίων σὺν τῷ παρ' ἡμῶν προσδιορισμῷ τοῦ ἐπὶ τοῖς % ποσοστοῦ τῶν ὀπαδῶν ἐκάστης θρησκείας ἐν σχέσει πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῆς γῆς:

	Πληθυσμὸς τῆς γῆς 2.700 ἐκ. = 100%	
α) Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι :	1925 ἐκ. = 71,30%	
Πρωτόγονοι.....	130 ἐκ. =	4,81%
Κινεζικὴ λαϊκὴ θρησκεία	300 » =	11,11%
Ταοϊσμός	36 » =	1,32%
Σιντοϊσμός.....	34 » =	1,26%
Βουδδισμός.....	150 » =	5,55%
Χινδουϊσμός.....	320 » =	11,85%
Ἰουδαϊσμός.....	12 » =	0,44%
Ἰσλαμισμός.....	350 » =	12,96%
Ἀνεξακρίβωτοι.....	593 » =	22,00%
β) Χριστιανισμός:	775 ἐκ. = 28,70%	
Ὁρθόδοξοι κ.ἀ. Ἀνατολικοὶ	17,55% =	136 ἐκ.
Ῥωμαιοπαπικοὶ	50,71% =	393 »
Προτεστάνται.....	28,90% =	224 »
Ἄλλοι	2,84% =	22 »
	<u>100 % = 775 »</u>	<u>Σύνολον 2700 ἐκ. = 100 %</u>

Ἄλλ' ἢ ἀσυνέπεια τῶν ἐπὶ μέρους στατιστικῶν τούτων πληροφοριῶν τοῦ ἐν λόγῳ θρησκευτικοῦ χάρτου προβάλλει εὐθὺς ἀμέσως ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν Χριστιανῶν (775 ἐκ.) ἐπὶ τοῦ μείζονος συνολικοῦ ἀριθμοῦ (824 ἐκ.), ὅστις προκύπτει ἐκ τῆς εἰς ἑκατομμύρια ἀναγραφῆς τῶν ἐπὶ μέρους ὁμολογιακῶν ομάδων, μάλιστα τοῦ Προτεστантиσμοῦ, καθ' ἣν αὐταὶ ἔχουσιν οὕτω:

Ὁρθόδοξοι καὶ λοιποὶ Ἀνατολικοὶ	150 ἐκ.
Ῥωμαιοπαπικοὶ	425 » (-450!)
Προτεστάνται:	249
Λουθηρανοὶ	71 ἐκ.
Πρεσβυτεριανοὶ καὶ	
Μεταρρυθμισταὶ	43 »
Βαπτισταὶ	50 (-60)
Μεθοδισταὶ	40 ἐκ.
Ἀγγλικανοὶ	40 »
Kongregationalisten	5 »

Σύνολον Χριστιανῶν..... 824 ἐκ.

Ὄντως δ' ἐκ τῆς ἀνεπεξεργασίας τοῦ ἀνωτέρου θρησκευτικοῦ χάρτου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπ' αὐτοῦ-τούτου προσφερομένων εἰδικῶν κατ' ἡπίερους θρησκευτικῶν στατιστικῶν προκύπτει ἡ ἀκόλουθος στατιστικὴ εἰκὼν:

1960 /1964		Πληθυσμός τῆς γῆς: 2.693.000.000 = 100%	
Ἐξωχριστιανικαὶ θρησκείαι: . . .	1.839.939.400 =		68,31%
Πρωτόγονοι	144.787.110 =	5,39%	
Κομφουκιανισμὸς	301.446.000 =	11,19%	
Ταοϊσμὸς	36.000.000 =	1,34%	
Σιντοϊσμὸς	34.000.000 =	1,27%	
Βουδδισμὸς	163.415.000 =	6,07%	
Χινδουισμὸς	320.800.000 =	11,83%	
Σικχισμὸς	6.000.000 =	0,28%	
Παρσισμὸς	200.000 =	0,00%	
Ἰουδαϊσμὸς	11.935.500 =	0,45%	
Ἰσλαμισμὸς	356.200.000 =	13,22%	
Ἀνεξακριβῶτοι	465.155.890 =	17,27%	
Χριστιανισμὸς:	853.660.600 =		31,69%
27,51% Ὁρθόδοξοι	235.469.000 =	8,74%	
46,10% Ρωμαιοπαπ.	394.178.600 =	14,63%	
26,39% Προτεστάντ.	224.013.000 =	8,32%	
100 % Χριστιανοὶ	853.660.600		
	Σύνολον	2.693.600.000 =	100 %

Ἡ κατ' ἡπείρους ἀνεπεξεργασία τῶν ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ θρησκευτικοῦ χάρ-
του παρεχομένων ἐπὶ μέρους πληροφοριῶν, ἀφ' ἧς προέκυψεν ὁ ἀνωτέρω
Συνολικὸς Πίναξ, ἀπέληξεν εἰς ἀποτελέσματα, πλήρως ἀναπαοκρινόμενά
πρὸς τὸν ἀνωτέρω πίνακα, ἅτινα παρατιθέμεθα ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης
ἐργασίας ὑπὸ ἔνδειξιν: **Πίναξ 9.—Θρησκευτικὴ Στατιστικὴ 1960/1964.**

Τέλος παρατιθέμεθα ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης ἐργασίας τοὺς τελικοὺς
ἀνακεφαλαιωτικοὺς συγκριτικοὺς πίνακας 10 καὶ 11, ὧν ὁ μὲν (ἀρ. 10)
ἀναγράφει τὰς **θρησκευτικὰς στατιστικὰς 1903-1964 εἰς ἀριθμοὺς ὀπαδῶν**
ἐκάστης θρησκείας, ὁ δὲ (ὑπ' ἀριθμ. 11) τὰς ἀπὸ τῶν στατιστικῶν τούτων
προκύπτουσας **ποσοστιαίας ἐπὶ τοῖς % ἀναλογίας ἐπὶ τοῦ ἐκάστοτε**
πληθυσμοῦ τῆς γῆς τῶν ἀνηκόντων εἰς ἐκάστην θρησκείαν.

Χάριν τοῦ τελευταίου τούτου Πίνακος καὶ διὰ τὴν ἀπολήξην εἰς αὐτόν,
ἐγένετο ἡ ὅλη μετὰ χεῖρας ἐργασία, ἡ καθιστῶσα δυνατὴν καὶ τὴν συναγω-
γὴν τελικῶν συμπερασμάτων, εἰς ἃ ἀφιεροῦται ἡ τελευταία παράγραφος αὐτῆς.

Νεωτέρα θρησκευτικὴ Στατιστικὴ δὲν ὑπάρχει.

Αἱ τελευταῖαι στατιστικαὶ πληροφορίαι, ἰσχναὶ καὶ μεμονω-
νωμένα, εἶναι αἱ ἐξῆς:

Τῶ 1960 ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀνήρχετο εἰς 2995 ἑκ.¹.
Περὶ τὰ μέσα τοῦ 1961 ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀνήρχετο εἰς
3.069 ἑκ.².

Κατὰ τοπικὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους τούτου ἐν Ἰνδίαις, ἐπὶ
πληθυσμοῦ 440.000.000 ποσοστὴν 2,39% ἤτοι 10.498.077 ἦσαν
χριστιανοί, ἐξ ὧν 6.282.000 βωμαιοπαπικοί³.

Κατὰ στατιστικὴν τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1961), ὁ ἀριθμὸς τῶν
ἀπανταχοῦ ἱεραποστόλων ἀνήρχετο εἰς 89.000, ἐξ ὧν βωμαιοπαπικοί 51.000
καὶ Προτεστάνται 38.000⁴.

Τέλος, παρέχεται ἡ πληροφορία, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς κατὰ τὸ ἔτος
1963 ἀνῆλθεν εἰς 3180 ἑκ.

3 §.— Ἀνακεφαλαίωσις καὶ συμπεράσματα.

Ἀπὸ τοῦ τελικοῦ ἀνακεφαλαιωτικοῦ πίνακος 11 συνάγεται, ὅτι ὁ μέσος
ὄρος τοῦ ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ποσοστοῦ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου κατὰ
τάς ἀπὸ τοῦ 1903-1964 διακυμάνσεις του μεταξὺ 29,64 καὶ 39,14% κινεῖ-
ται μεταξὺ 34,78-35,17%, ἐνῶ τὸ σημερινὸν ποσοστὸν ἔχει κατέλθει εἰς
31,69% ἤτοι κάτω τοῦ 1/3 τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς: περὶ τὸ 1/3 τοῦτο κινεῖ-
ται ὁ δείκτης τῆς ἀνά τὴν οἰκουμένην χριστιανικῆς θρησκείας, ὅτε μὲν προσ-
εγγίζων, ὅτε δ' ἐλαφρῶς ὑπερβαίνων αὐτό.

Ἡ, ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν, θετικὴ πάντως διαπίστωσις αὕτη ἄγει
εὐθὺ εἰς τὸ ἐρώτημα: ἐάν, διὰ τὰ ἔχρη χριστιανικὸν χρῶμα τὸ 1/3 μόνον τοῦ
θρησκευτικοῦ χάρτου τῆς ἀνθρωπότητος, ἀπητήθησαν 20 αἰῶνες, πόσοι αἰῶ-
νες θάπαιτηθοῦν εἰσέτι διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐφ' ὀλοκλήρου
τῆς ὑδρογείου ἤτοι διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου πρὸς
χριστιανικὸν εὐαγγελισμὸν τῆς οἰκουμένης ἕως οὗ αὕτη γίνῃ μὴ παγχριστια-
νικὴ οἰκογένεια ὑπὸ ἓνα Ἀρχηγὸν καὶ Σιωτῆρα — μὴ ποιμνὴ ὑπὸ ἓνα Ποι-
μένα, τὸν Χριστόν;

Τὸ ἐρώτημα εἶναι ἀμείλικτον· πρὸ δὲ πάσης ἀπαντήσεως προκαλεῖται
δέος ἐνοχῆς διὰ τὸν ἀσυγχωρήτως βραδὺν ρυθμὸν τῆς χριστιανικῆς ἱεραπο-
στολῆς.

1. Κατὰ πληροφορίας τῆς Ἐφημερίδος «Ἡ Καθημερινὴ» (Ἀθηνῶν) τῆς 8.10.
1963, σελ. 3, στήλη 6, ἀπὸ τοῦ Δελτίου τοῦ ἐν Νέῳ Ὑόρκῃ Γραφείου ἐρεῦνης διὰ τὴν κί-
νησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς.

2. Κατὰ πληροφορίας τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος τῆς 26.9.1963 ἀπὸ τῆς «Δημογραφικῆς
Ἐπετηρίδος» τῆς ὑπὸ τοῦ ΟΗΕ ἐκδοθείσης (Νέα Ὑόρκη 1961).

3. A r e o, American Review of Eastern Orthodoxy (New York, N. Y., U.S.A.),
Vol. 9, Number 5 (May 1963), σελ. 9.

4. The American Journal 1961 (ἴδε βιβλιογραφίαν), σελ. 634α.

Τὸ θέμα τοῦτο ἐθίξαμεν εἰς εἰδικὴν παράγραφον βιβλίου ἡμῶν, ἐκδοθέντος πρὸ μικροῦ¹ τὸ χρέος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου πρὸς εὐαγγελισμόν τῶν ἐξωχριστιανικῶν λαῶν, ἡ ἀγιογραφικὴ θεμελιώσις τῆς παγκοσμιότητός τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀξιομένης ὑπὸ τοῦ Κυρίου χριστιανικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τινες τῶν λόγων τῆς καθυστερήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸ χρέος τοῦτο τῆς συμμορφώσεώς του πρὸς ῥητὴν ἐπιταγὴν τοῦ Κυρίου ἀνεπτύχθησαν ἐν τῷ βιβλίῳ ἐκείνῳ, εἰς ὃ καὶ παραπέμπομεν πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεων. Ἐνταῦθα ἀναφερόμεν τινὰς μόνον τῶν ἐπὶ πλέον λόγων τῆς ἀσυγγνώστου βραδυρρυθμίας τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου ἐν τῷ κυρίῳ ἔργῳ του:

1. — Εἷς ἐκ τῶν λόγων τούτων εἶναι ὁ θρυμματισμὸς τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου· ἡ ἀνὰ τὸν ἐξωχριστιανικὸν κόσμον ἐμφάνισις χριστιανῶν ἱεραποστόλων, δισταμένων πρὸς ἀλλήλους περὶ οὐσιαστικὰ θέματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, περιάγει τοὺς ἀνιδεοὺς τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς ἀδυναμίαν νὰ συλλάβωσι ἐνιαίαν εἰκόνα τῆς χριστιανικῆς προσφορᾶς· καὶ διὰ τῆς ἐφεκτικότητός των φαίνονται ὡς ἐὰν θέλωσι νὰ εἴπωσιν εἰς τοὺς εὐαγγελιστάς των: συνεννοηθῆτε πρότερον μεταξύ σας καὶ ἔλθετε ἔπειτα ἡνωμένοι: διὰ νὰ φωτίσητε καὶ ἡμᾶς εἰς τὰ τῆς θρησκείας σας. Πόσον μεγεθύνονται εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἐξωχριστιανικοῦ κόσμου αἱ διαστάσεις τοῦ χριστιανικοῦ θρυμματισμοῦ καὶ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν θρυμματισμένων ομάδων εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον, ὅπερ ἔρχεται διαφοροτρόπως νὰποκαλύψῃ τὸν ἐν τούτοις ἕνα Χριστόν, τὴν ἐν τούτοις μίαν Ἀλήθειαν, τὴν μίαν πίστιν, μόλις εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ εἴπωμεν.

2.— Ἐτερος λόγος παραμελήσεως τοῦ ἱεραποστολικοῦ καθήκοντος εἶναι ἡ ἐκδαπάνησις πολυτίμων δυνάμεων καὶ πολυτίμου χρόνου ἐκ μέρους τῶν χριστεπωνύμων αἰρετικοσχισματικῶν ομάδων τῆς Δύσεως πρὸς διενέργειαν προσηλυτισμοῦ ἀνὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολήν· παπικοὶ καὶ προτεστάνται, ἀσυνεννόητοι πρὸς ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, ἐμμένοντες εἰς τὴν ἀποστασίαν των ἀπὸ τῆς μιᾶς, ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων, ἣν ἀπαρεγκλίτως συνεχίζει ἡ διὰ τοῦτο μόνη Ὁρθόδοξος κατ' Ἀνατολὰς Ἐκκλησία, μόνη πιστὴ θεματοφύλαξ τῶν ἱερῶν παραδόσεων, εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἑτερόδοξοι αὐτοὶ αἰρετικοσχισματικοὶ, ὡς δῆθεν εὐαγγελισταὶ τοῦ Χριστοῦ πρὸς δῆθεν ἀνευαγγελιστοὺς — ἔξω τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας αὐτοί, αὐταπεσχημένοι, ὡς δῆθεν ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας πρὸς δῆθεν ἔξω ταύτης τελοῦντας, κατὰ πλήρη διαστροφὴν καὶ

1. Λεωνίδου Ἰω. Φιλιππίδου, Πρωτογόνων θρησκευτικῆ ζωῆ (Ἀθῆναι 1964), σελ. 116 ἐξ.: Χρέος καὶ δυνατότητες χριστιανικοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν Πρωτογόνων.

άντιστροφήν πραγμάτων και τῆς ιστορικῆς ἀληθείας· και, ματαιόσχολοι, ἐκ-
δαπανῶσι χρόνον και μέσα πρὸς εὐαγγελισμόν ἡμῶν, τῶν πρώτων εὐηγγελι-
σμένων και πρώτων εὐαγγελισμένων τὸν Χριστὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀντὶ νὰ
τραπῶσι πρὸς εὐαγγελισμόν τῶν ἀνευαγγελίστων· εἰσβάλλοντες δ' εἰς τὴν
περιοχὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, σκορπίζουσι χρῆμα, μέσα και δυσφήμησιν τῆς
Ὁρθοδοξίας πρὸς ἄγραν θυμάτων, ἄχρις οὗ ταῦτα καταντήσωσιν οἰκτροὶ
ἐξωμῶται τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, εἰς ἣν ἐβαπτίσθησαν, και ὄργανα τῶν ἑτε-
ροδόξων πατρῶνων των· ὁσάκις δὲ ἡ ὀρθόδοξος συνειδησις τοῦ λαοῦ ἢ τοῦ
Κράτους ἀντιπροβάλλῃ ἄμυναν, καταφεύγουσιν εἰς ξένας Πρεσβείας, ἀξιοῦν-
τες ἀπαρακώλυτον δρᾶσιν ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας ἡμῶν· ὡς ἐὰν δημοκρα-
τία ὀφείλῃ νὰ σημαίῃ δι' ἡμᾶς ἀνοιγμα τῶν πυλῶν τοῦ Ἔθνους πρὸς εἰσβο-
λὴν τῶν ἑτεροδόξων και τῶν ἀργυρωνήτων ἐξωμοτῶν πρὸς διάβρωσιν τῆς
ἐλληνορθοδόξου συνειδήσεως τοῦ λαοῦ μας και πρὸς ἐγκατάλειψιν αὐτοῦ ἀνυπερ-
ασπίστου εἰς τὴν ἀρπαγὴν θυμάτων ὑπὸ τῶν εἰσβολέων. Ταῦτα ἀνεκτά; Ταῦ-
τα φορητά;

3. — Ἄλλὰ και ἕτερον ἐρώτημα προβάλλει ἀπὸ τοῦ τελικοῦ ἀνακεφα-
λαιωτικοῦ Πίνακος 11· κατ' αὐτόν, ἡ θρησκευτικὴ κλίμαξ τῆς ποσοστιαίας
ἀναλογίας τῶν ὀπαδῶν ἐκάστης θρησκείας ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ἔχει
ὡς ἑξῆς σήμερον:

α) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	31,69%	ἐπὶ	τοῦ	πληθυσμοῦ	τῆς	γῆς
β) Ἰσλαμισμὸς	13,22%	»	»	»	»	»
γ) Χινδουῖσμὸς	11,83%	»	»	»	»	»
δ) Κομφουκιανισμὸς	11,19%	»	»	»	»	»
ε) Βουδδισμὸς	6,07%	»	»	»	»	»
ς) Πρωτόγονοι	5,39%	»	»	»	»	»
ζ) Ταοῖσμὸς	1,34%	»	»	»	»	»
η) Σιντοῖσμὸς	1,27%	»	»	»	»	»
θ) Ἰουδαῖσμὸς	0,45%	»	»	»	»	»

~~Τὴν πρώτην, λοιπόν, θέσιν μεταξὺ τῶν θρησκευτῶν κατέχει ὁ Χριστιανι-
σμός μετὰ σημαντικῆς διαφορᾶς ἀπὸ τῆς ἀμέσως ἐπομένης θρησκείας, ἥτοι ἀπὸ
τοῦ Ἰσλαμισμού, παρὰ τὴν ἔντονον ἱεραποστολικὴν δραστηριότητα αὐτοῦ,
ιδίως ἐν Ἀσίᾳ και Ἀφρικῇ, και παρὰ τὰς βιαίας ὑπ' αὐτοῦ κατακτήσεις ἑτεροεθῶν
περιοχῶν και τὰς βιαίας ἐξισλαμίσεις· και τὴν πρώτην ταύτην θέσιν διακρα-
τεῖ σταθερῶς ὁ Χριστιανισμός, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως τῶν ἀπὸ
1903-1984 συγκριτικῶν πινάκων, χωρὶς ἡ ἀριθμητικὴ αὐτὴ προτεραιότης
νάντισταθμιζῆ τὴν ἀναμφισβήτητον ἐνοχὴν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου διὰ τὸ
εἶναι ἀνευαγγέλιστον τῶν 2/3 τῆς ἀνθρωπότητος· ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου πίνα-
κος φαίνεται και ἡ ἀνεπιτυχεῖς πολιτικὴ παγκοσμιότητος ἡ ἐπιδιωχθεῖσα~~

ὑπὸ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ καὶ τοῦ Βουδδισμού πρὸς ἀνταγωνισμόν τοῦ Χριστιανισμοῦ, παρ' ᾧ ἕμως ἡ παγκοσμιότης δὲν εἶναι **πολιτική**, ἀλλ' ὀργανικὸν στοιχεῖον τῆς οὐσίας του, λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ υἰοθεσίας διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος εἰς αἰῶνα ἀνθρωπίνων πλασμάτων του.

4.—'Αλλὰ τὸ ἀμείλικτον ἐρώτημα, ὅπερ ἀνακύπτει ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνώ πίνακος — τραγικόν, οὐχὶ διὰ τὸν Χριστιανισμόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Χριστιανούς, εἶναι τὸ ἐξῆς: ἄρα γε οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ 31,69% **δνόματι** Χριστιανοὶ εἶναι **καὶ πράγματι** χριστιανοί; Ἄλλαις λέξεσιν: ἡ γεωγραφικῶς χριστιανικὴ περιοχὴ τοῦ 1/3 τῆς γῆς εἶναι καὶ ψυχογραφικῶς χριστιανικὴ; Τίς ἐξ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν δύναται ἐντίμως νὰ εἴπῃ περὶ ἑαυτοῦ ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περὶ ἑαυτοῦ: «Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλατ. 2,20), «δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ» (Γαλ. 6,14); Πόσοι ἐξ ἡμῶν **τῶν λεγομένων** χριστιανῶν εἴμεθα **καὶ ὄντως** χριστιανοὶ εἰς ὅλην τὴν πληρότητα πίστεως καὶ βίου, τὴν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἀξιομένην;

Τὸ ἐρώτημα εἶναι πράγματι ἀμείλικτον, τραγικὴ δὲ ἡ ἀπάντησις: ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν **γεωγραφικὴν** εἰκόνα τοῦ θρησκευτικοῦ χάρτου τῆς γῆς, τὸ 1/3 τοῦ ὁποίου περίπου ἔχει χριστιανικὸν χρῶμα, ἡ **ψυχογραφικὴ** εἰκὼν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ παρασταθῆ, εἶναι συνεσταλμένη εἰς ἀδιόρατον ποσοστιαίαν ἀναλογίαν, Κύριος οἶδε πόσον τοῖς %00000... ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, σχεδὸν ἀνύπαρκτον· τὸ φερόμενον ὡς χριστιανικὸν 1/3 τῆς γῆς συστέλλεται εἰς σχεδὸν ἀδιόρατον κόκκινον πραγματικοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν χριστιανικότητα τῶν πρώτων χριστιανῶν, ἥτις ἦτο ὀλοκληρωτικὴ.

Ἡ τραγικὴ αὕτη ἐξέλιξις ὀφείλεται:

α) εἰς τὸν νηπιοβαπτισμόν, ὅστις διεδέχθη τὴν βάπτισιν ὀρίμων ἐνηλίκων, πλήρως κατηχημένων εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, πλήρεις παρεχόντων ἐγγυήσεις χριστιανικῆς πίστεως καὶ χριστιανικοῦ βίου, ἐν συνειδήσει δέ, μετὰ μακρὰν δοκιμασίαν καὶ παρακολούθησιν, καθισταμένων μελῶν τῆς χριστιανικῆς κοινότητος· αἱ προϋποθέσεις καὶ προεγγυήσεις αὗται δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰ νήπια· ὁ δὲ λεγόμενος «ἀνάδοχος» πᾶν ἄλλο ἀναδέχεται ἢ τὴν εὐθύνην ἐξασφαλίσεως τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς τοῦ βαπτισθέντος ἄχρι πληρότητος χριστιανικῆς πίστεως καὶ χριστιανικοῦ βίου·

β) εἰς τὴν ἀνεπαρκεστάτην ἐν τοῖς πάσης φύσεως σχολείοις, μηδὲ τῶν «κατηχητικῶν» ἐξαιρουμένων, ἠθικοθρησκευτικὴν ἀγωγὴν· ἡ ἀνεπάρκεια αὕτη εἶναι ἔκδηλος ἐν τούτῳ, ὅτι δὲν εὐρίσκεται χριστιανός, πλήρως γνωρίζων τὰ τῆς θρησκείας του καὶ εἰς πληρό-

τητα ζῶν τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν· ὁ δὲ χείριστος, ἕκαστος ἔχει τὴν ἰδικήν του ὑποκειμενικὴν ἀντίληψιν περὶ Χριστιανισμοῦ καὶ χριστιανικότητος, περὶ πίστεως λατρείας καὶ Ἑθικῆς χριστιανικῆς καὶ περὶ τῶν θεμάτων ἐν γένει τῆς ζωῆς ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς· οὕτω δὲ ὁ Χριστιανισμὸς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του ἦτοι εἰς τοὺς φορεῖς του παρουσιάζεται εἰς θρύμματα, εἰς ἐπὶ μέρους «τύπους χριστιανικότητος», διαφέροντας ἀλλήλων, μᾶλλον δὲ ἢ ἤττον ἠλοτριωμένους χριστιανικῆς οὐσίας·

γ) εἰς τὴν ἀγελαίαν ἐκχριστιάνισιν, ἀκριβέστερον: εἰς τὴν ἀγελαίαν βάπτισιν εἰς Χριστὸν λαῶν ἀκατηχῆτων, ἐν οἷς ὁ Χριστιανισμὸς παρέμεινεν ἐπιφανειακός, ἀλλ' ἡ ψυχὴ ξένη πρὸς αὐτόν, ἀποκαλύπτουσα ἐν διδομέναις περιστάσεσι τὴν προχριστιανικὴν αὐτῆς βαρβαρότητα·

δ) εἰς τὸν ἀντιχριστιανικὸν βίον καὶ τὴν ἀντιχριστιανικὴν δρᾶσιν χριστεπωνύμων ἀτόμων καὶ λαῶν· αὕτη, ὡς κάκιστος παράδειγμα, κακίστην εἶχε καὶ ἔχει ἐπίδρασιν τόσον εἰς χριστιανικὰς, ὅσον καὶ ἰδιαιτάτα εἰς ἐξωχριστιανικὰς περιοχὰς· τοῦτο δέ, διότι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι φιλοσοφικὸν σύστημα¹, ἀλλὰ ζωὴ· δὲν εἶναι φωνοληψία διδαχῆς, ἀλλὰ μετουσίωσις αὐτῆς εἰς πράξιν· δὲν εἶναι ἀνθρωπινὴ ἰδεολογία, ἀλλ' ἀποκάλυψις Θεοῦ καὶ κανὼν ζωῆς θεοχάρακτος· δὲν ὀμιλεῖ διὰ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ, ἣν πᾶς τις δύναται νάκούσῃ καὶ νὰ ἐμάθῃ, ἀλλὰ διὰ τοῦ βίου καὶ τοῦ παραδείγματος τῶν φορέων του, ὅπερ ἀποδεικνύει τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ ὡς ὄντως χριστιανούς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς διδαχῆς του· ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ὑπερτάσσεται τοῦ διδάσκειν καὶ τοῦ ἀκούειν τὸ ποιεῖν καὶ ζῆν· ὑπερτάσσεται τοῦ ὁμολογεῖν πίστιν τὸ ζῆν καὶ δρᾶν χριστιανικῶς· ἀπὸ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τεκμηριοῦται καὶ βεβαιοῦται ἡ ὑπαρξις ἢ μὴ πίστεως· ἄνευ τούτων, ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ ὑπάρξεως πίστεως κατακρίνεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ὡς ὑποκρισία· ἐν τῷ Χριστιανισμῷ τὸ πα-

1. Πρβλ. Franz König, Das Christentum und die Weltreligionen, ἐν: Christus und die Religionen der Erde. Handbuch der Religionsgeschichte, hrsg. von Prof. D. Dr. Franz König, III. Band (Freiburg 1951), σελ. 753: «Ὡς φιλοσοφικὸν σύστημα, ὡς περίστησιν αὐτὸν ὁ Bultmann, ὁ Χριστιανισμὸς θὰ εἶχε ἰδρύσει σχολὰς τινὰς τὸ πολὺ, ἀλλὰ δὲν θὰ εἶχε μεταστρέψει τὸν κόσμον. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἦτο φιλοσοφία, ἀλλὰ ζωὴ καὶ θεοσκία, κυριεύσασα τὸ ρωμαϊκὸν Κράτος ἐντὸς γενεῶν τινῶν. Ἡ ἱστορικὴ αὕτη πραγματικότης, ἥτις διεδόθη βαγδαίως πέρα ἔθνικῶν ὁρίων, γεωγραφικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐμποδίων, δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς προεληθούσα ἀπὸ φιλοσοφικῶν θέσεων τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ οὐκογενειακοῦ βίου, τὰς αὐστηρὰς ἠθικὰς ἀξιώσεις, τὴν μεταβολὴν τῶν κοινωνικῶν ἰδεῶν — ταῦτα πάντα δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ μία φιλοσοφία».

ράδειγμα τοῦ βίου εἶναι ἡ ζωντανή διδασκαλία· αὐτὸς ἔχει ἀκτινοβολίαν καὶ ἀπήχησιν, ὁ χριστιανικὸς βίος, τὰ χριστιανικὰ ἔργα· ἡ ἐν Χριστῷ δὲ ζωὴ εἶναι καὶ ἡ πρώτη ἀξιολογικῶς θεοπρεπῆς λατρεία· ἄνευ ζωῆς ἐν Χριστῷ ἡ λοιπὴ λατρεία κατακρίνεται ὡς ὑποκριτικὴ τυπολατρεία, ἀπαράδεκτος ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ ἀτελεσφόρητος. Ταῦτα πάντα κατήντησαν δεοντολογικὴ νοσταλγία· ἔπαυσαν, μετὰ τοὺς πρωτοχριστιανικοὺς χρόνους, νὰ ἦναι πραγματικότης· καί, διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ἐψύγη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν· προέβη καὶ προσεῖπε τὴν ἐξέλιξιν ταύτην ὁ Κύριος μετὰ λύπης (Ματθ., 24, 12) καὶ τραγικὸν διετύπωσε τὸ διαπορητικὸν ἐρώτημα: «ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐλθὼν, ἄρα εὕρησει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;» (Λουκ. 18,8).

«Περὶ τῆς ἐλλειποῦς διεισδυτικῆς καὶ ἱεραποστολικῆς δυνάμεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν ἧ ἑλάχιστα ἔχγη ἀπὸ τῆς θρησκείας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διακρίνει τις» παρατηρεῖ ὁ Καθηγητὴς Franz König¹ τὰ ἐξῆς: «Ἐν τῇ χρονικῇ διαδρομῇ τῆς δισχλιετοῦς ἱστορίας του δὲν ἐπέτυχεν ἀκόμη ὁ Χριστιανισμὸς νὰ πείσῃ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀνθρωπότητος περὶ τῆς ἀληθείας τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Ὁ A. Rademacher² καλεῖ τοῦτο ἐπαίσχυντον γεγονός καὶ ὀμιλεῖ περὶ τῆς δυσκόλως καταρριψίμου ἐνστάσεως ταύτης τῶν ἐξωχριστιανικῶν λαῶν. Ἡ δυσχέρεια καθίσταται ἔτι μείζων, ἐάν τις ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀντιπαραθέσῃ **τοὺς ὀλίγους** π ρ ἄ γ μ α τ ι **Χριστιανούς** (Tatchristen) πρὸς τοὺς **πολλοὺς** ὄ ν ὀ μ α τ ι **Χριστιανούς** (Namenchristen). Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναμνηστέον, ἐν συναρτήσει πρὸς ταῦτα, τῶν λόγων τοῦ Mahatma Gāndhi, ὑπεθυμίζοντος, ὅτι τὸ Ἀπόλυτον τοῦ Χριστιανισμοῦ ὄφειλε νὰ ἐκδηλῶται καὶ εἰς ὑψηλοτέραν τινὰ ἠθικὴν ζωὴν: «Πεποίθησίς μου εἶναι, ὅτι ἡ σημερινὴ Εὐρώπη δὲν πραγματοποιεῖ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ σατανᾶ. Καὶ ὁ σατανᾶς ἔχει τὴν μεγίστην ἐπιτυχίαν, ὅπου ἐμφανίζεται μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ χεῖλη. Ἡ Εὐρώπη σήμερον εἶναι κατὰ τὸ ὄνομα μόνον χριστιανικὴ· ἐν τῇ πραγματικότητι προσκυνεῖ τὸν μαμμωνᾶν. Ἐπιμένω φρονῶν, ὅτι ὁ εὐρωπαϊκὸς Χριστιανισμὸς σημαίνει ἄρνησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ»³.

5. — Εἰς τὴν μετρίαν ἀπόδοσιν τῆς ἀνὰ τὴν οἰκουμένην χριστιανικῆς Ἱεραποστολῆς συνετέλεσαν, πλὴν ἄλλων οὐσιωδῶν παραγόντων, καὶ ὁ ἐπίσης

1. Ἐνθ' ἄν., σελ. 764 ἐξ.

2. Die Wiederherstellung der christlichen Kirche (Bonn 1937), σελ. 128.

3. Πρβλ. T h o m a s O h m, Asiens Kritik am Christentum (München 1948), σ.24.

οὐσιαστικὸς παράγων τῆς ἀμεθόδου προσφορᾶς τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας.

Πρὸς ἐπιτυχῆ ἄσκησιν χριστιανικῆς Ἱεραποστολῆς δὲν ἐξαρκοῦσιν ἡ ἀρτία θεολογικὴ μόρφωσις, ἡ ἀρτία διδασκαλία τῶν ἀξιῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ χριστιανοπρεπὴς βίος καὶ ἡ προσφορὰ χριστιανικῆς ἀγάπης δι' ἔργων κοινωνικῆς προνοίας· τούτων πάντων προαπαιτεῖται ἢ, τοῦλάχιστον, τούτοις συναπαιτεῖται καὶ ἡ πλήρης γνῶσις τοῦ ψυχικοῦ κλίματος τοῦ ὑπὸ φωτισμὸν λαοῦ, ἡ πλήρης γνῶσις τοῦ καθόλου πνευματικοῦ ἐδάφους, εἰς ὃ πρόκειται νὰ σπαρῆ ὁ σπόρος τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας. Πρὸς τοῦτο ὀφείλει ὁ Ἱεραπόστολος:

α) πρὸ τῆς μεταβάσεώς του εἰς ἓνα λαὸν πρὸς χριστιανικὸν εὐαγγελισμὸν αὐτοῦ, νὰ μελετήσῃ καὶ ἐκμάθῃ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ, ἔτι περισσότερον: νὰ ἔχῃ πλήρη ἱστορικὴν, θρησκευολογικὴν, ἀκόμη καὶ παιδαγωγικὴν κατάρτισιν·

β) νὰ ζῆσῃ ἐπὶ μακρὸν ἐν μέσῳ τοῦ ὑπὸ φωτισμὸν λαοῦ, νὰ ἐξοικειωθῆ πρὸς αὐτόν, νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του καὶ τὴν ἀγάπην του καὶ νὰ συλλάβῃ τὸ νόημα τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ζωῆς του, μάλιστα τῆς θρησκευτικῆς·

γ) ὑπὸ τὴν τυπικὴν ἰδιοτυπίαν τῶν θρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἐν λόγῳ λαοῦ νὰ συλλάβῃ τὸν ἐσώτατον ψυχικὸν πυρῆνα τῆς θεοσεβείας του, τὸν πολυτιμότερον τοῦτον μαργαρίτην, ὅστις κρύπτεται εἰς τὰ μυχιαίτατα ψυχικὰ βάρη πάντων τῶν φυσιολογικῶν ἀνθρωπίνων πλασμάτων· ἐὰν κατορθώσῃ τοῦτο ὁ Ἱεραπόστολος, κατέχει πλέον τὴν μυστικὴν κλεῖδα πρὸς διάνοξιν τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ, ὅπως αὕτη γένηται δέκτις τῆς πανανθρωπίνως ἀναζητούμενης ἀληθοῦς θεογνωσίας καὶ τῆς πανανθρωπίνως νοσταλγουμένης πραγματικῆς λυτρώσεως· τυπικὸν παράδειγμα τοιαύτης Ἱεραποστολικῆς τακτικῆς ἔχομεν τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, μάλιστα ἐν Ἀθήναις, τῇ καρδίᾳ τῆς εἰδωλοατρικῆς μέν, ἀλλὰ θεοσεβοῦς Ἑλλάδος¹· καὶ

δ) ὃ καὶ σπουδαιότατον: ὀφείλει ὁ Ἱεραπόστολος νὰ διαγνώσῃ τὴν ἰδιοτυπίαν τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἰδιοσυμφωνίας τοῦ λαοῦ, διὰ νέκληται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς Χριστόν, πρὸς τὴν ἰδιοτυπίαν δὲ ταύτην νὰ προσαρμόσῃ

1. Πρὸβλ. Λεωνίδου Ίω. Φιλιππίδου, Ἑλλάς καὶ Παῦλος, ἐν: Πανηγυρικῷ Τόμῳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 1900ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἐν Ἑλλάδι δράσεως τοῦ Ἀπ. Παύλου, ἐπιμελεῖα τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου (νῦν Ἀκαδημαϊκοῦ) Ἀμίλια Ἀλιβιζάτου (Ἀθῆναι 1953), σελ. 446-462 (ἐλληνιστὶ καὶ ἀγγλιστὶ) καὶ αὐτοτελῶς (Ἀθῆναι 1953).—Τοῦ αὐτοῦ, Ἀγιογραφικὴ θεμελιώσις τῆς χριστιανικῆς Ἱεραποστολῆς: ἐν τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐπετηρίδι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐπὶ Κοσμητείας τοῦ Καθηγητοῦ Δ. Ί. Φιλιππίδου 1954/1955 (Ἀθῆναι 1956), σελ. 300-315 καὶ αὐτοτελῶς (Ἀθῆναι 1956).—Τοῦ αὐτοῦ, Πρωτογόνων θρησκευτικῆ ζωῆ (Ἀθῆναι 1964), σελ. 135 ἐξ.

τὴν προσφορὰν τῆς χριστιανικῆς οὐσίας, ἐπιλέγων ἐξ αὐτῆς ὅ,τι δύναται νὰ ἀπορροφηθῆ καὶ ἀφομοιωθῆ ὡς συγγενέστερον πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ.

Ἴνα καταφανῆ ἢ σπουδαιότης τοῦ τελευταίου τούτου παράγοντος, ἀλλὰ καὶ ἡ ζημία ἐκ τῆς παραγνωρίσεως αὐτοῦ ἀναφέρονται τὸ ἐξῆς παράδειγμα:

Ἡ ψυχικὴ ἰδιοτυπία τοῦ Ἰνδικοῦ λαοῦ προσφέρεται ὡς καταλληλότερον πνευματικὸν ἔδαφος διὰ νὰ εἰσδεχθῆ τὸν χριστιανικὸν μυστικισμὸν εἰς ἕλον αὐτοῦ τὸν βιωματικὸν πλοῦτον· καὶ ὅμως οὐδεμία ἐγένετο ἐργασία πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

Ἐγένετο ὅμως τὸ ἀντίστροφον: οἱ Ἰνδοὶ ἐπροπαγάνδισαν τὸν μυστικισμὸν τῶν εἰς τὴν χριστιανικὴν Δύσιν, ὅπου ἡ Yoga (Ἰόγκα) ἢ ὁ Ἰνδικὸς Ἰογκισμὸς, διὰ τῶν μεγαφώνων τῶν ξενομανῶν ἀνθρωποσοφικῶν καὶ θεοσοφικῶν σωματείων, ἔγινε «συρμός» ἢ «μόδα» εἰς εὐρεῖαν κλίμακα διανοουμένων καὶ ὁμίλων, ἀγνοούντων ἕως τὰ κείμενα τοῦ Χριστιανικοῦ μυστικισμοῦ καὶ τὸν ἀσύγκριτον βιωματικὸν του πλοῦτον, πρὸ τοῦ ὁποῦ ἡ Yoga ὠχρηᾷ.

Ὡς γνωστόν, Yoga εἶναι ἐν τῶν ἑπτὰ φιλοσοφικῶν συστημάτων (Samkya, Nyaya, Mimamsa, Vedanta, Vaisesika, Yoga, Lokayata), τὰ ὁποῖα ἐξεκολάφθησαν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Βραχμανισμοῦ.

Βραχμανισμὸς δὲ εἶναι ἢ μετὰ τὴν ἀρχικὴν μονοθεῖαν τῶν Ἀρίων καὶ τὸν πολυθεϊκὸν Βεδισμὸν τῶν Ἰνδῶν τρίτη κατὰ χρονικὴν σειρὰν θρησκεία ἐν Ἰνδία, κατακτήσασα κυρίως τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος· αὕτη διδάσκει, ὅτι ἐν μόνον Ὁν ὑπάρχει, τὸ θειοδυναμοῦχον (Βράχμαν) Ἐγὼ (Ἄτμαν) τοῦ Σύμπαντος, τὸ Βραχμανάτμαν, καὶ οὐδὲν ἕτερον πλὴν αὐτοῦ· τὰ νομιζόμενα ὡς ὑπάρχοντα πολλὰ, ἐν οἷς καὶ οἱ ἄνθρωποι, φαίνονται ὅτι ὑπάρχουν, ἀλλὰ **πράγματι** δὲν ὑπάρχουν ὡς αὐτοτελεῖς ὄντοτήτες· τὸ ἐγὼ των (τὸ ἄτμαν των) εἶναι προαιωνίως ἠνωμένον μετὰ τοῦ Βραχμανάτμαν εἰς μίαν ἄδυσιν Ἐνότητα (ταυτότητα—ἐνότητα, ταύθενότητα)· ἀλλὰ τὰ πολλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουσι τοῦτο· διατελοῦσιν ἐν τῇ πλάνῃ (μάῦα) τῆς ἀγνοίας (ἀβίδυα) καὶ διὰ τοῦτο στροβιλιζονται εἰς τὴν δίνην τῶν ἀλλεπαλλήλων μεταβιώσεων (σαμσάρα), συνεχίζοντα τὴν διαδρομὴν των ὑπὸ διαφόρους μορφάς, εὐγενεστέρας ἢ ἀγενεστέρας, κρείσσονας ἢ χείρονας τῆς προτέρας των ὑπάρξεως, ἀναλόγως τοῦ ποιοῦ τῶν ἔργων των ἐν ἐκάστη προτέρᾳ ζωῇ, ἅτινα ἀξιοῦσι τὴν ἀνταπόδοσιν των ἐν τῇ ἐπομένῃ ἡτοί: ἀναλόγως τοῦ ποιοῦ τῶν ἀνταποδοτέων ἔργων των (κάρμαν)· εὐθὺς ὡς ὅμως ὁ ἄνθρωπος (ὡς καὶ πᾶν ἄτμαν) ἀπο-

κτῆση τὴν γνῶσιν (βίδουα) τῆς λυτρούσης ἀληθείας, ἦτοι τῆς προ-
αιωνίως ὑφεστῶσης ταυτότητός του καὶ ἐνότητός του μετὰ τοῦ
παγκοσμίου Βραχμανάτμαν, ἀμέσως καίεται τὸ κάρμαν του, τερ-
ματίζεται ἢ σαμσάρα καὶ ὁ ἄνθρωπος παύει νὰ ὑπάρχη, ἐξαφανί-
ζεται ἐν τῷ Βραχμανάτμαν, κρεῖττον εἰπεῖν: λαμβάνει συνείδησιν,
ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε· τοῦτο δέ, ἢ σβέσις (νιρβάνα) του, ἢ συνείδη-
σις τῆς ἀνυπαρξίας του, συνίστησι τὴν μακαριότητα του (ὅτε ὅμως
ἐρωτητέον: πῶς ἔχει συνείδησιν, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει πλέον; καὶ πῶς
ἐν τῇ ἀνυπαρξίᾳ του αἰσθάνεται μακαριότητα;).

Μέσον πρὸς ἀπόληξιν εἰς τὴν νιρβάνειον ταύτην ἀνυπαρξίαν
εἶναι διὰ τὸν Ἴνδον ἡ ἐνδοστρέφεια, ἡ ἀποκοπὴ τοῦ ἀνθρώπου
ἀπὸ τῶν δεσμῶν του, ἡ νέκρωσις τῶν αἰσθήσεών του καὶ ὁ αὐτο-
βουθισμὸς εἰς τὸ ἴδιον Ἐγώ, ἄχρις οὗ συλλάβῃ τὴν ταυθενότητα ἑαυτοῦ
μετὰ τοῦ Βραχμανάτμαν· ἀπαραίτητος δὲ προϋπόθεσις πρὸς ἄσκησιν
τῆς ἐνδοστρεφείας ταύτης εἶναι ἡ φυγὴ ἀπὸ τοῦ κόσμου, ὑπενθυ-
μιζουσα τὴν πλωτίνειον φυγὴν μόνου πρὸς μόνον, ἦτοι ὁ ἀναχω-
ρητισμὸς, ὁ ἐρημιτισμὸς· καὶ ἐν τῶν μέσων πρὸς νέκρωσιν τῶν αἰ-
σθήσεων, πρὸς ἀφύλωσιν καὶ διεκπνευματισμὸν τοῦ σώματος εἶναι
ὁ ἐθισμὸς αὐτοῦ εἰς καταπονητικὰς γυμνικὰς ἀσκήσεις, καθ'
ὅς ἐπιδιώκεται κυριαρχία τοῦ ἀσκουμένου ἐπὶ πασῶν τῶν σωμα-
τικῶν του λειτουργιῶν, μέχρι καὶ ἀναστολῆς αὐτῶν ἐπὶ μακρόν,
ὡς καὶ σωματικὴ ἀναλγησία.

Τὸ Ἰνδικὸν σύστημα, λοιπόν, τὸ ὁποῖον διδάσκει τὴν ἐνδο-
στρέφειαν, τὸν αὐτοβουθισμὸν καὶ τὴν τεχνικὴν τῶν σωματικῶν
ἀσκήσεων ὡς μέσα πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ταυτότητος ἐκάστου
ἄτμαν πρὸς τὸ Βραχμανάτμαν καὶ τῆς ἐν τῇ πραγματικότητι
ἀνυπαρξίας παντὸς ἕτερου ἄτμαν πλὴν τοῦ Βραχμανάτμαν κα-
λεῖται Yoga.

Ἄλλ' ἐν τῷ Χριστιανισμῷ φθάνει τις διὰ βιωμάτων ἀσυγ-
κρίτως πλουσιωτέρων εἰς ἀποτέλεσμα ἀσυγκρίτως ὑπέρτερον,
εἰς τὴν μυστικὴν ἔνωσιν ἑαυτοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἀνευ τεχνικῶς
τυποποιημένων σωματικῶν ἀσκήσεων: διὰ μόνου τοῦ χριστιανικοῦ
πνευματικοῦ ἀσκητισμοῦ ἢ μοναχισμοῦ ἢ Ἠσυχασμοῦ, ὅστις εἶναι
καρπὸς τοῦ Ἐρημιτισμοῦ ἢ Ἀναχωρητισμοῦ· ἀρκεῖ νὰ ἀναγνώσῃ
τις τὰ συγγράμματα τῆς χριστιανικῆς ταύτης Ἀσκήσεως, ὅλα ἢ
Φιλοκαλία τῶν Νιπτικῶν (ἐκδοθεῖσα ἐπ' ἐσχάτων, 1964, εἰς πέντε
τόμους ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ Οἴκου «Ἀστέρος»—Παπαδημητρίου), τὰ
συγγράμματα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, Γρηγορίου τοῦ
Σιναΐτου, ἁγίου Συμεῶν τοῦ Νέου θεολόγου κ.ἄ., νὰ ἐπισκεφθῇ
σχῆτας καὶ μοναστικὰ ἐνδιατήματα τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τοῦ

δρους Σινᾶ, ταῦτα πάντα ἄγνωστα εἰς τὴν χριστιανικὴν Δύσιν καθ' ὅλον αὐτῶν τὸν μυστικὸν πλοῦτον καὶ τὸν βιωματικὸν θησαυρόν, ἵνα καταφανῆ ἡ ἀσύγκριτος ὑπεροχὴ τῆς χριστιανικῆς ἐνδοστρεφείας ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς Yoga πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ νοσταλγούμενου ἀγαθοῦ, ὅπερ ἐκεῖ μὲν εἶναι ὑψιστον πραγματικὸν ἀπόκτημα τοῦ ἀνθρώπου, διατηροῦντος πλήρη τὴν αὐτοσυνειδησίαν τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ, ἤτοι ἡ προσέγγισις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ μυστικὴ ἔνωσις μετ' αὐτοῦ, ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου, ἔτι ἐν σαρκὶ διατελοῦντος, ἐνῶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ Yoga εἶναι μέσον τεχνικὸν πρὸς τὴν νιρβάνειον σβέσιν, πρὸς τὴν ἀνυπαρξίαν τῆς προσωπικότητος ἐν τῷ Βραχμανάτμα.

Ἄλλ' ἡ ἀνίδεος τούτων Δύσις, ἡ ὀνόματι καὶ οὐχὶ πράγματι χριστιανικὴ, ἡ ὁποία οὐδὲν εἶχε νὰ ζηλεύσῃ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς Yoga, ἐνεστερνίσθη ἐν τούτοις ταύτην καὶ ἀπεμπολεῖ τὸν χριστιανικὸν θησαυρόν της, ἀντήλλαξε τ.ἔ. τὸ κράτιστον διὰ τοῦ χείρονος, τὸ πλήρες διὰ τοῦ ἔλλειπεστάτου, τὸ ἀβίαστον διὰ τοῦ τεχνικοῦ, τὸ ἀπόλυτον διὰ τοῦ σχετικοῦ, τὸ τέλειον διὰ τοῦ μετρίου, τὸ Θεῖον διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου καί: ἀντὶ νὰ ἐκχριστιανίσῃ ἡ Δύσις τὰς Ἰνδίας, συναρπάξουσα τὴν πνευματικότητα αὐτῶν εἰς ἐξάρσεις ὄντως θείας ἐποπτείας, ἐξεγιογκίσθη ὑπὸ τῶν Ἰνδιῶν μέσῳ τῶν ἀνθρωποσοφικῶν καὶ θεοσοφικῶν πρακτορείων των, ἅτινα ἐν χριστιανικαῖς περιοχαῖς διευθύνουσι δοκησίσοφοι, ἀνίδεοι τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐξωμότῃ, ὡς καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἀνοητοτάτων προχειρολογιῶν των, τῶν ἐν τοῖς περιοδικοῖς των δημοσιευομένων ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ καὶ αὐτῶν τῶν Ἰνδικῶν πηγῶν.

Βαθυστόχαστος μελετητὴς τῆς Yoga θέτει τὸ ἐρώτημα: «δύναται ἡ Yoga νὰ μετενεχθῆ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τῆς Δύσεως ὡς ὁδὸς πρὸς σωτηρίαν;» καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου προβαίνει ἀπὸ μακρᾶς ἀνακρίσεως τοῦ θέματος εἰς τὰς ἀκολούθους διαπιστώσεις ὃ ἐν λόγῳ εὐρωπαϊὸς Καθηγητῆς:

α) Εἰς τὸν τομέα τῆς σωματοψυχικῆς θεραπείας καὶ πειθαρχήσεως ὁ δυτικὸς κόσμος ἔφθασεν εἰς ἐπιτεύγματα, ἀσυγκρίτως θετικώτερα, ἀσφαλέστερα καὶ ἀποδοτικώτερα τῶν τῆς Yoga.

β) Ἡ ἐκ μέρους τῆς Δύσεως μίμησις εἶναι τραγικὴ παρανόησις καὶ στεῖρα, διότι εἶναι ἀψυχολόγητος ἀπαιτεῖται προσοχή, ὅπως μὴ παραλαμβάνονται ὑπὸ τῆς Δύσεως ἀπλῶς, εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν, Ἰνδικαὶ ἔννοιαι, ἀντιλήψεις καὶ θεωρίαι. «Ὅσον περισσότερον ἀσχολοῦμαι εἰς τὰ προβλήματα ταῦτα — καὶ ἡ ἐκ μέρους μου βασικὴ ἐκ θεμελιῶν διευρέυνσις τῶν πηγῶν τῆς Yoga διήρ-

κεσεν ἐπὶ δεκαετηρίδας — τόσον ἀποφασιστικωτέρα εἶναι ἢ τοπο-
 θέτησίς μου κατὰ πάσης ἀποπείρας, ὅπως ἡ Ἰνδικὴ Yoga, ὡς αὕτη
 προσφέρεται ἡμῖν ἐν ταῖς πηγαῖς, ἐν αἷς καὶ ἡ Yogasutra, εἰσα-
 χθῆ ὡς ὁδὸς σωτηρίας, τὴν ὁποίαν θὰ ἤρκει μόνον νὰ γνωρίζωμεν
 καὶ νὰ πορευώμεθα, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν σκοπὸν. Συμφωνῶ καθ'
 ὀλοκληρίαν πρὸς ὅ,τι ὁ C. Jung λέγει ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ του εἰς τὸ
 βιβλίον τοῦ Richard Wilhelm, Das Geheimnis der goldenen
 Blüte, ein chinesisches Lebensbuch, εἰς τὰς σελ. 11 καὶ 12:
 Ἡ συνήθης πλάνη τοῦ θεοσοφοῦντος ἀνθρώπου τῆς Δύσεως εἶναι
 αὕτη: ὅτι οὗτος, ὡς ὁ σπουδαστὴς ἐν τῷ Φάουστ, κατὰ διαβολικὴν
 συμβουλὴν τοῦ σατανᾶ, στρέφει περιφρονητικῶς τὰ νῶτα εἰς τὴν
 Ἐπιστήμην, ἀναμηρυκίζει καὶ ἀναπαριστάνει τὴν ἐκστατικὴν Τε-
 χνικὴν τῆς Ἀνατολῆς, παραλαμβάνει κατὰ λέξιν τεχνικὰ στοιχεῖα
 τῆς πρακτικῆς τῆς Yoga καὶ τα μιμεῖται ἀξιοθρηνήτως. Οὕτως
 ἐνεργῶν, ἐγκαταλείπει τὸ μοναδικὸν ἀσφαλὲς ἔδαφος τοῦ δυτικοῦ
 Πνεύματος καὶ χάνεται εἰς πνιγηρὰς ἀναθυμιάσεις λέξεων καὶ ἐν-
 νοιῶν, αἵτινες οὐδέποτε θὰ προήρχοντο ἐξ εὐρωπαϊκῶν ἐγκεφάλων,
 ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς αὐτοὺς ἐπωφελῶς (ταῦ-
 τα κατὰ R. Wilhelm καὶ συνεχίζει ὁ ἐρευνητὴς τῆς Yoga Εὐρωπαϊκὸς
 Καθηγητῆς:) Ἔργον τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ὅστις νοσεῖ εἰς μυρία
 δεινά, δὲν εἶναι νὰ μιμῆται ἢ νὰ προπαγανδίζῃ ἀνοργανικῶς τὰ ξένα,
 ἀλλὰ νὰ ἐποικοδομῆ ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀξιών τὸν Εὐρωπαϊκὸν εἰς τὰ
 καθημερινὰ του προβλήματα, ἀλλὰ καὶ νὰ τον βοηθῆ εἰς τὰς ἀδυνα-
 μίας του, νὰ τον προφυλάσῃ ἀπὸ κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν μα-
 ταιοδοξιῶν καὶ ἀπὸ τῆς ὅλης ἐλλείψεως κοσμοθεωρητικοῦ προσ-
 νατολισμοῦ. Τὰ πράγματα δὲν ἔχουσιν οὕτως, ὡς ἐὰν ἡ Δύσις ἔχῃ
 νὰ διδαχθῆ ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς τὴν ἐνδοστρέφειαν, τὸν αὐτοβυθι-
 σμὸν πρὸς βαθυτέραν ἐνόρασιν τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ οὐσίας τοῦ Εἶ-
 ναί του, τὴν πραγματικότητα τοῦ κόσμου καὶ τὴν μεταφυσικὴν
 γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ ἄνθρωπου. Ὅντως, ὡς τινα τῶν ἐν τῇ Δύσει συγ-
 γραμμάτων ἀρέσκονται νὰ γράφωσι. Καὶ ἡ Δύσις ἔχει μίαν ὑπερ-
 δισχιλιετῆ παλαιὰν παράδοσιν, ἥτις ἀπὸ τοῦ Ἡράκλειτου διὰ τοῦ
 Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, τῶν Στωϊκῶν, τῶν Ἑρμητικῶν καὶ
 τῶν Νεοπλατωνικῶν ὀδηγεῖ εἰς τὸν δυτικὸν Μυστικισμόν. Ἐὰν
 ἀποστολὴ μας ἦναι νὰ ἀνανεώσωμεν τὰς δυνάμεις τοῦ κοινωνικο-
 δημοσιωματικοῦ καὶ πολιτικοῦ μας βίου, ἐφείλομεν νὰ πράξωμεν τοῦ-
 το, ἐκκινουῦντες ἀπὸ τῶν ἰδικῶν μας προϋποθέσεων, αἵτινες ὑπάρ-
 χουσιν ἐν τῷ ἰδικῷ μας βιοτικῷ χώρῳ, ἐν τῇ ἰδικῇ μας ἱστορίᾳ καὶ

ἐν τῇ ἰδιουτυπία τῆς ἰδικῆς μας ὀντότητος, ὡς ἐπραξε καὶ ὁ Γκάντι, ἀπὸ τῶν ἰνδικῶν προϋποθέσεων ἀφορμηθεὶς»¹.

Καί, διὰ νὰ συγκλεισωμεν τὴν συμπερασματικὴν ταύτην παράγραφον, ὑπογραμμίζομεν, ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς Στατιστικῆς προβάλλον καὶ ἐν ταῖς ἐπὶ μέρους κατ' ἔτη Στατιστικαῖς σταθερῶς παραμένον μετριοτάτον ποσοστὸν τῆς ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ἀναλογίας τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ἔναντι τοῦ ἐξω-χριστιανικοῦ, παρὰ τὴν διαρροὴν εἴκοσι σχεδὸν αἰώνων ἀπὸ Χριστοῦ², πείθει, ὅτι ἡ Ἱεραποστολὴ πόρρω ἀπέχει εἰσέτι τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος αὐτῆς κατ' ἐπιστήμην καὶ κατὰ σύστημα — ὅτι, συνεπῶς, ἡ Ἐπιστῆμη τῆς χριστιανικῆς Ἱεραποστολῆς, ἡ συνεξευγμένη ὀργανικῶς μετὰ τῆς θρησκευο-λογικῆς Ἐπιστῆμης, ὀφείλει νὰ ἐφοδιάσῃ τὰς ἱεραποστολικὰς δυνάμεις καὶ τὴν ἱεραποστολικὴν πρᾶξιν διὰ τοῦ συστηματικοῦ ἐκείνου ὀπλισμοῦ τῶν θεωρητικῶν γνώσεων καὶ φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων, αἵτινες θὰ δημιουργήσωσι τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις πρὸς δυναμικὴν μετ' ἐνθέου ζήλου ἐξόρμησιν τῆς Χριστιανικῆς Ἱεραποστολῆς εἰς πάντα τὰ εἰσέτι ἀνευαγγέλιστα ἔθνη καὶ φωτισμὸν αὐτῶν εἰς Χριστόν, ἄχρις οὗ πληρωθῇ τὸ θέλημα Αὐτοῦ, «ἕνα πάντες ἐν ὧμεν», ἡ μία ποιμνὴ ὑπὸ τὸν ἕνα Ποιμένα, εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι μόνου ἀληθινοῦ ἀγίου Θεοῦ· διότι

«οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία·
οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανόν,
τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις,
ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς»
(Πράξ. 4,12)·

«οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός»
(Πράξ. 4,42).

1. J. W. Hauer, DER YOGA. Ein indischer Weg zum Selbst. Kritisch-positive Darstellung nach den indischen Quellen mit einer Übersetzung der massgeblichen Texte (Stuttgart 1958), σελ. 407 ἐξ. — Πρβλ. Το ὕ ἀ το ὕ, Werden und Wesen der Anthroposophie. Eine Wertung und eine Kritik² (Stuttgart 1923).

2. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐκτυποῦται ἡ παροῦσα ἐργασία, ἀναγινώσκω ὅτι: «Νέα στατιστικὴ, γενομένη ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν, ἀποδεικνύει, ὅτι σήμερον εἰς χριστιανὸς ἀντιστοιχεῖ πρὸς δύο μὴ χριστιανούς ἐν τῷ κόσμῳ. Οἱ μὴ χριστιανοὶ ἀνέρχονται εἰς 2.067.118.000, ἐνῶ οἱ χριστιανοὶ φθάνουν εἰς 930.155.000» (Περιοδικὸν «Ἐκκλησία», 15 Νοεμβρίου 1964, σελ. 598 β). Τῆς Στατιστικῆς ταύτης δὲν ἔχω ἀκόμη λάβει πηγαιὰν γνῶσιν κατὰ τε τὰ ἐπὶ μέρους καὶ κατὰ τὸ σύνολον αὐτῆς. Ἐὰν ἡ ἀνωτέρω δημοσιογραφικὴ πληροφορία εἶναι ἀκριβής, συνάγονται ἐξ αὐτῆς τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα, συμπληροῦντα τὴν παροῦσαν ἐργασίαν πρὸς συγχρονισμὸν αὐτῆς, κατὰ γε τὸ ἐφικτόν: α) Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς φέρεται αὐξηθεὶς ἀπὸ τοῦ 1958/60 (2.693.600.000) κατὰ 303.673.000 ψυχάς· β) ἐπὶ τοῦ φερομένου ὡς σημερινοῦ (Νοέμβριος 1964) πληθυσμοῦ τῆς γῆς (2.997.273.000) 68,97% ψυχὰι ἀνήκουσιν εἰς ἐξωχριστιανικὰ θρησκευόμενα καὶ 31,03% εἰς τὸν Χριστιανισμὸν· καὶ γ) ἡ ποσοστιαία ἀναλογία τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ἐμειώθη, κατὰ τὴν ἀνωτέρω τελευταίαν ταύτην Στατιστικὴν, ἀπὸ τοῦ 1958/1960 (31,69%) κατὰ 0,66%.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Annuaire catholique d' Egypte, édité par la Délégation Apostolique en Egypte (Caire 1946), σελ. 21: Situation religieuse du monde d' après l' Annuaire de la Société des Nations.
- Annuario Pontificio 1954 (Città del Vaticano 1954).
- Anwander —Anton, Die Religionen der Menschheit² (Freiburg i. Br., 1949), σελ. 9 ἐξ.: Die Religionskarte der Erde.
- Arens, Handbuch der katholischen Mission² (1925), σελ. 248.
- AREO. American Review of Eastern Orthodoxy (New York 1963), σελ. 9.
- Atlas of Islamic History (Princeton Univ. Press 1932).
- Aufhauser —John B., Christentum und Buddhismus im Ringen um Fernasien (Bonn und Leipzig 1222), σελ. 318 ἐξ.: Allgemeine Religionsstatistik der Erde.
- Bartoli —P.D., Dell' istoria delle Compagnia di Gesù: L' Asia. Vol I-IV (1819-1820).
- Bilan du Monde. Encyclopédie catholique du monde chrétienne (Louvain 1960), Vol. 11, σελ. 192.
- Bingle —E. J., K. G. Grubb, World Christian Handbook (London 1957).
- Braden —Charles Samuel, The World's Religions² (Nashville 1954).
- Britannica Book of the Year 1953.
- Bulletin der Indischen Botschaft Bonn 2 (1952), 4 (1954).
- Bunce —William K., Religions in Japan. Buddhism, Shinto, Christianity (Tokyo 1955).
- Canney M. A., An Encyclopaedia of Religions (London 1921).
- Champion-Selwyn —Curney, The eleven Religions and their proverbial Lore. A comparative Study (New York 1945).
- Cobbold —G. A., Religion in Japan: Shintoism, Buddhism, Christianity (London 1894. ²London 1902).
- Cordier —H., Le Christianisme en Chine et en Asie centrale sous les Mongols (T'oung Pao 1917).
- Cranston —Ruth, World Faith (New York 1949).
- Δελτίον πληροφοριῶν τοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Γραφείου ἐρεῦνης διὰ τὴν κίνησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, ἐν Ἐφημερίδι «Ἡ Καθημερινή» (Ἀθῆναι) 8 Ὀκτ. 1963, σελ. 3, στήλη 6.
- Despont —J., Nouvel Atlas des Missions (Paris 1951).
- Devaranne —T., Ostasien-Jahrbuch Nr. 12 (Berlin 1933).
- То ѿ α ὕ το ὕ. 50 Jahre evangelischer Arbeit im Fernen Osten (Gotha 1934).
- Die grossen nichtchristlichen Religionen unserer Zeit in Einzeldarstellungen (Stuttgart 1954). σελ. 7.
- Directory of Churches and Missions in India and Pakistan (Nagpur 1951).
- Eglise vivante 6 (1954), 173.
- Erkes E., Die heutige Stellung der Religionen in China, ἐν: NIIMEN. International Review for the History of Religions issued by the International Association for the History of Religions (Leiden), 1956, σελ. 28-35.

- Gandhi —Mohandâs Karamchand, Christian Missions (Ahmedabad 1951).
- Garvie —Alfred, Christianity, ἐν: ERE² (= Encyclopaedia of Religions and Ethics, Edinburgh), Vol. III² (1932), σελ. 579b ἐξ. — Ἐν σελ. 549α Στατιστικὴ τῶν θρησκειῶν ἀπὸ σχετικῆς ἐργασίας τοῦ Δρος Zeller (τῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας ἐν Stuttgart).
- Geisler —H., Mission in Karten (Neuendettelsau 1955).
- Glasenapp —Helmuth von, Der Hinduismus. Religion und Gesellschaft im heutigen Indien (München 1922).
- Τοῦ αὐτοῦ, Der Hinduismus, ἐν: Die grossen nichtchristlichen Religionen unserer Zeit in Einzeldarstellungen (Stuttgart 1954) σελ. 25 ἐξ.
- Τοῦ αὐτοῦ, Die nichtchristlichen Religionen (Frankfurt a. M. 1957).
- Graf —Olaf, Religion und «Religion» im China von heute, ἐν: Neue Zeitschrift für Missionswissenschaft, 1954, σελ. 96-108.
- Grundemann —R., Neuer Missions-Atlas aller evangelischen Missionsgebiete mit besonderer Berücksichtigung der deutschen Missionen² (1903).
- Hackmann —H., Der Ursprung des Buddhismus und die Geschichte seiner Ausbreitung (Tübingen 1905).
- Harzard —Harry W., Atlas of Islamic History (Princeton 1951. London 1952).
- Heiler —Friedrich, Die Mission des Christentums in Indien (= Marburger Theologische Studien 5) Gotha 1931.
- Τοῦ αὐτοῦ, Die Religionen der Menschheit in Vergangenheit und Gegenwart (Stuttgart 1959), σελ. 1053 ἐξ.
- Hesses —Hermann, Die Begegnung des Christentums mit den asiatischen Religionen im Werk (= Untersuchungen zur allgemeinen Religionsgeschichte, herg. von Gustav Mensching, Neue Folge, Heft 1) Bonn 1956.
- Holsten —W., Religionsstatistik, ἐν: RGG³ (= Die Religion in Geschichte und Gegenwart), Band V(Tübingen 1961), σελ. 1032 ἐξ., ἔθθα (σελ. 1056) ἐπισυνάπτεται αὐτοῦσιος ὁ ἀπὸ τῆς τελευταίας θρησκευτικῆς ἀπογραφῆς θρησκευτικῶς στατιστικῶς χάρτης τῶν Schlunk-Quiring εἰς τὴν τρίτην τοῦ ἔκδοσιν (Stuttgart³, 1960) — Ἴδε κατωτέρω: Schlunk-Quiring.
- Holto —D. C., The National Faith of Japan (London 1938), κατὰ θρησκευτικὴν Στατιστικὴν ἐξ ἀπογραφῆς τοῦ 1937 ὑπὸ τοῦ: The Bureau of Religions-Department of Education, June 9, 1937.
- Τοῦ αὐτοῦ, Modern Japan and Schinto Nationalism (1947).
- Huby —Joseph, Christus. Manuel d'histoire des religions (Paris 1934), σελ. 21.
- Hübner —Otto, Geographisch-statistische Tabellen über alle Länder der Erde (1929).
- Humbert —Claude, Le Shinto cherche sa vie, ἐν: Rythmes du Monde 27 (1953), σελ. 123-132.
- Hume —Robert Ernst, The World's living religions (Edinburgh 1924), σελ. X.
- Information Please Almanac (New York 1956).
- International Review of Missions 1949 ἐξ.
- J. —F., Die Volkszählung vom 1951, die erste im freien Indien, ἐν: Bulletin der Indischen Botschaft Bonn 4 (Januar 1954), σελ. 13 ἐξ.

- Jahrbuch der Welt 1954 (München 1954).
 Japan Yearbook 1949-1952 (Tokyo 1953).
 Johanssen —Ernst, Führung und Erfahrung in 40jährigen Missionsdienst (Bethel 1933).
 Jurji —Eduard Jabra, The Great Religions of the Modern World. Confucianism, Taoism, Hinduism, Buddhism, Shintoism, Islam, Judaism, Eastern Orthodoxy, Roman Catholicism, Protestantism (Princeton and London 1947).
 Knaurs, Weltatlas, hrsg. von Dr. Johannes Riedel (Berlin 1928), σελ. 32.
 Künzler —Jakob, Dreissig Jahre Dienst am Orient (Basel 1933).
 Landis —Benson Z., World Religions. A brief Guide to the principals Beliefs and Teachings of the Religions of the World and to the Statistics of organised Religion (New York 1957), σελ. 126 ἐξ.
 Latourette —Kenneth Scott, A History of Christian Missions in China (New York 1929).
 Τοῦ αὐτοῦ, A History of the Expansion of Christianity, Vol. I-VII (New York 1938-1945).
 Le Missioni Cattoliche (Roma 1950).
 Manikam —R. D., The Revival of Buddhism in Burma, ἐν: National Christian Council Review 1953, σελ. 200 ἐξ.
 Margoliouth —D. S., The Expansion of Islam. An Arab religion in the non-Arab World (London 1928).
 Matthews —S. and G. B. Smith, A Dictionary of Religion and Ethics (New York 1921).
 Menant —D., Gabars, ἐν: ERE², VI, σελ. 147 ἐξ.
 Mission Bulletin (Hongkong) 1953 ἐξ.
 Missionary Research Library (New York 1958).
 Morris —Sir Philipp, Christianity and the World of Today (1961).
 Muhammedaner im Säkular-Staat Indien, ἐν: Bulletin der Indischen Botschaft Bonn 2 (Dez. 1952).
 Naidenoff —G., Panorama statistique des religions contemporains, ἐν: Lumière et Vie (Lyon), II, 1953, No 12.
 National Catholic Almanac (New Jersey 1956).
 Norman —J., Hollister, The Shi'a of India (London 1953).
 Nüesch —Balentin, Die Geschichte der Schweizerischen Mission in Südafrika von Anfängen bis zur Gegenwart (Zürich 1933).
 Oehler —Wilhelm, China und die christliche Mission in Geschichte und Gegenwart (Stuttgart 1925).
 Ohm —Thomas, O. S. B., Kulturen, Religionen und Missionen in Japan (Augsburg 1929).
 Τοῦ αὐτοῦ, Neuer Wein in neuen Schläuchen, ἐν: Akademische Missionsblätter (Münster 1948), σελ. 20-42.
 Τοῦ αὐτοῦ, Die Religionen in Asien. Ihr Bereich, ihr Stand, ihre Situation in der Gegenwart, ἐν: Arbeitsgemeinschaft für Forschung des Landes Nordrhein-Westfalen. Geisteswissenschaften, Heft 28 (Köln und Opladen 1954), σελ. 11-37.
 Pfisterer —Heinrich, Die katholische Konkurrenz auf dem Missionsfelde (= Basler Missionsstudien, Neue Folge, Nr. 11) Stuttgart und Basel 1933.
 «ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ». Περιοδικὸν Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς,

- ἐκδ. ὑπὸ Ἱεροδ. (νῦν Ἀρχιεμμανδρ.) Διονυσίου Γιαννουλάτου (Ἀθῆναι), Ἔτος Δ', τεύχ. 16 (1962-3), σελ. 55.
- Reischauer —A. K., Religion in the Japan of Today, ἐν: The International Review of Missions 1937, σελ. 322-333.
- Religionsstatistik der Welt, ἐν: Politisch-Anthropologische Revue, 1914, σελ. 110.
- Religious Bodies, Vol. I-II (Washington). U.S. Department of Commerce, Bureau of the Census 1941.
- Report of the Commission on Christian higher Education in India (London 1931).
- Richter —Julius, Mission und Evangelisation im Orient (Gütersloh 1908).
- Τοῦ αὐτοῦ, Das Buch der Deutschen Weltmission (Gotha 1935).
- Robinson —C. H., A History of Christian Missions (1962).
- Roolvink —R., Historical Atlas of the Muslim peoples (Djambatan-Amsterdam 1957).
- Rosenkranz —Gerhard, Die christliche Mission in der Welt des Islams, ἐν: Zeitschrift für Missionskunde und Religionswissenschaft, 1934, σελ. 362-382.
- Τοῦ αὐτοῦ, Die religiöse Lage Japans in der Gegenwart (Berlin 1939).
- S. —I. I., Eine Minderheit von 35 Millionen. Gleiches Recht und gleiche Chancen für indische Muslims, ἐν: Bulletin der Indischen Botschaft Bonn, 4 (April 1954), σελ. 13 ἐξ.
- Τοῦ αὐτοῦ, Die Sikhs, Ἀπόθι, σελ. 20-22.
- Τοῦ αὐτοῦ, Fünf Millionen Auslands-Indier, ἀπόθι 4 (Mai 1954) σελ. 20 ἐξ.
- Sachau —Eduard, Zur Ausbreitung des Christentums in Asien: Abhandlungen der preussischen Akademie der Wissenschaften. 1919, Philos.-hist. Klasse, σελ. 1-80.
- Scharschmidt —Glemens, Japan² (Berlin 1942).
- Schilling —D., Religione e politica in Giappone (1950).
- Schlunk —Martin, Religions-Missionskarte der Erde (Stuttgart 1951. ³1959).
- Τοῦ αὐτοῦ, Die Weltmission der Kirche Christi (Stuttgart 1951).
- Τοῦ αὐτοῦ, Die Religionen in Asien (Köln 1954).
- Schlunk —Martin und Horst Quiring, Karte der Religionen und Missionen der Erde (Stuttgart ²1935. ³1960 in Verbindung mit International Missionary Council, London and Missionary Research Library, New York).
- Schneefuss —W., Religionsstatistik, ἐν: Franz König, Religionswissenschaftliches Wörterbuch. Die Grundbegriffe (Freiburg 1956), σελ. 752.
- Schneider —Joh., Statistik (kirchliche), ἐν RGG², V, σελ. 764 ἐξ.
- Schomerus —H. W., Parsistische Propaganda, ἐν: RGG², IV, σελ. 970.
- Seufert —Wilhelm, The End of Missionary Work in China? ἐν: The International Review of Missions, 1954, σελ. 274-280.
- Simon —Gottfried, Islam und Christentum im Kampf um die Eroberung der animistischen Heidenwelt. Beobachtungen aus der Mohammedanermision im Niederländischen Indien (Berlin 1910).
- Spae —J. J., L' évangélisation du Japon, ἐν: Lumen vitae, 8 (1953).
- Statistik des jüdischen Weltkongresses, ἐν: Das heilige Land, 85 (1953).
- Statistik des Mohammedanismus, ἐν: Welt des Islams, 1914, σελ. 277 ἐξ.

- Στατιστικὴ ἐξωτερικῆς λατινικῆς Ἱεραποστολῆς, ἐν: Ἑκκλησιαστικὸς Φάρος (Ἀλεξάνδρεια), Α', 1908, σελ. 601.
- Stöckle —J., Weltweite Sendung. Ein Missionslesebuch (Stuttgart 1956).
- Streit, Atlas hierarchicus, παρ' Anwander, ἔθ' ἄν., σελ. 10.
- Streit —Robert und Johannes Dindinger, Bibliotheca Missionum (Freiburg 1953).
- The American Annual 1961. An Encyclopaedia of the Events of 1961, ed. Lavinia P. Duldey-John J. Smith (New York, Chicago, Washington 1961), σελ. 634α.
- The Blue Book of Missions (1907), ἐν: The Encyclopaedia Britannica¹¹, Vol. XVIII (New York 1911), σελ. 598. Πρβλ. καὶ Ἐκκλησιαστικὸν Φάρον (Ἀλεξάνδρεια), Ἔτος Α' (1908), τόμ. Α', σελ. 381.
- The Catholic Directory 1952, 1957 (London 1952, 1957).
- The Japan Year Book 1949-1952.
- The Statesmans Yearbook (1929).
- The Times Atlas (London 1922), παρ' Anwander, ἔθ' ἄν., σελ. 10.
- The World Mission of the Church. International Missionary Council (Tambaram, Madras 1938) 1939.
- Thomas —P., Christians and Christianity in India and Palkistan. A survey of the progress of Christianity in India from apostolic times to the present day (London 1954).
- Thomé —Josef, Es gibt viele Religionen. Über die absolute Wahrheit des Christentums (Frankfurt a. M. 1953) σελ. 6 ἐξ.
- Titus —Murray T., Indian Islam. A religious history of Islam in India (London 1930).
- Vorwahl, Mazdanan, ἐν: RGG², III, 2058 ἐξ.
- Vries —W. de, Der christliche Osten in Geschichte und Gegenwart (Würzburg 1951), ἐθ'α (σελ. 17-19) Στατιστικὴ τῶν ἀνατολικῶν Χριστιανῶν.
- Walterscheid —Johannes, Alfred Burgardsmeier, Glaube und Liebe² (Freiburg i. Br. 1939), σελ. 16 ἐξ.
- Werry —E. M., Islam and Christianity in India and the Far East (London 1907.)
- Westermanns, Weltatlas 1926, παρ' Anwander, ἔθ' ἄν., σελ. 10.
- Witte —Johannes, Japan zwischen zwei Kulturen (Leipzig 1928), σελ. 256 ἐξ.
- Τοῦ αὐτοῦ, Religionsstatistik, ἐν: RGG², IV, σελ. 1935 ἐξ.
- ~~Τοῦ αὐτοῦ, Die Christus Botschaft und die Religionen (Göttingen 1936).~~
- World Almanach 1963, παρ' Anwander, ἔθ' ἄν., σελ. 10.
- World Christian Handbook (London 1952).
- World Mission Handbook 1952 (London 1952).
- World Statistics of Christian Missions (New York 1916).
- Vatisswarananda Swami, Religious Revival in East and West, Pra-buddha Bharata (Calcutta) 1945, No 9.
- ~~Yearbook of American Churches, ed. by the National Council of Churches (New York 1957).~~

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Wille

Θρησκεία	ΕΥΡΩΠΗ	ΑΣΙΑ	ΑΦΡΙΚΗ	Ἰνδιανὲς Πολιτεῖαι
Πρωτόγονοι	12.000.000	54.100.000	500.000	A
Κοινοπολιτευτισμός	270.000.000	20.339.700		
Συντοπισμός	20.339.700			
Σιχλητισμός				
Παρσιτισμός				
Βουδδισμός	300.000.000			150.000
Χινδουισμός	240.000.000			
Ἰουδαϊσμός	9.650.000	750.000	500.000	3.100.000
Ἰσλαμισμός	13.000.000	174.000.000	70.000.000	
Ἰνδουισμός	124.350.678			518.354
Ἰουδαϊσμός	184.426.950			18.878.722
Ἰσλαμισμός	118.893.627			54.624.976
Ἰουδαϊσμός	427.671.255			74.022.052
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ				
Κόρται		44.000.000		
Ἀβυσσηνοὶ			850.000	
Ρωμαιοκαθολικοὶ			2.353.723	
Προτεστάνται			2.690.000	
Ἄλλοι			14.393.723	
Σύνολον	450.321.255	1.061.089.700	138.993.723	77.772.052
ἐξ ὧν: ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ	427.671.255	44.000.000	14.393.723	74.022.052
ΕΘΝΟΦ. ΘΡΗΣΚΕΙΑΙ	22.650.000	1.061.089.700	124.600.000	3.750.000

ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΙΝΑΚΩΝ ΕΙΣ ΒΑΙ

Πληθυσμός τῆς γῆς { Κατὰ τὴν γενικὴν στατιστικὴν
 » τοῦ εἰδικοῦς πίνακος κα
 Διαφορὰ τοῦ πίνακος Β ἐπ
 ἐξ ὧν: Σύνολικὴ διαφορὰ ἀπὸ τοῦ γενικοῦ πίνακος Α ἔ

Οἱ παραλειπόμενοι ἀπὸ τοῦ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟῦ ΠΙΝΑΚΟΣ τούτου ΑΝΕΞΑΚΡΙΒΩΤΟΙ
 Διαγραφέντες ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ 35.097.866 ΑΝΕΞΑΚΡΙΒΩΤΟΙ ...

Ἐν ἑαφ' ΑΝΕΞ.

Ο ΙΣΑΜΙΣΜΟΣ

Περιοχές	Παγθυσιάς	Μουσουλμάνοι	Ποσοτ. έντ. πληθυσμ.	Παρετηρήσεις
1 Aden (Βρετ. έπικράτ.)	100.000	80.000	80 %	
2 » » Πορεκτ.	650.000	645.000	99,23	
3 Ασιατική Ρωσία . . .				Συν. 10.800.000
4 Αφγανιστάν	12.000.000	11.900.000	99,16	Σύν. 1.100.000
5 Bahrain (Α. Άσιας) νήσοι	109.650	109.000	99,47	Συν. 54.000
6 Bhutan B.A. του Ίνδ.	300.000			Σύν. 55.000
7 Βίρμα	18.489.000	740.000	4	
8 Βόρ. Βόρνο	348.000			
9 Brunei	46.000	35.000 ²	76,09	
10 Θιβέτ				
11 Ταρωνία				
12 Ίνδία	360.000.000	40.000.000 ³	11,114	
13 » Πορογιά	672.000	200.000	29,76	
14 Ίνδοκίνα	27.580.000	260.000	0,94	
15 Ίνδονησία	73.556.000	66.200.000	90,01	
16 Ίρδανία	1.719.000	1.640.000	95,40	
17 Ίράν	5.100.000 ⁵	4.730.000 ⁵	92,74	Συν. 1.850.000
18 Ίράν	18.772.000	18.400.000	98,01	Σύν. 2.880.000
19 Ίσραήλ	1.257.000	80.000	6,36	Συν. 900.000
20 Καταίλη	8.700.000	8.000.000 ³	91,95	Σύν. 17.500.000
21 Κατάρ				
22 Κεϊλάνη	7.633.000	567.000	7,42	
23 Κίνα Έουθρά	598.000.500	20.000.000	3,03	
24 » Σιόλουρος	255.086.000	23.100.000	9,05	+ Μογγόλια, Θιβέτ, Siu King
25 Κορέα		169.000	99,41	
26 Κουβέιτ	170.000	86.000	17,76	
27 Κύπρος ⁶	484.000			
28 Αίθνας	1.257.000	491.000	39,06	Συν. 266.000 ⁷
29 Macao	500.000			Σύν. 225.000
30 Μαλάγια	5.227.000	2.650.000	50,69	
Είς μεταφορών	1.397.756.150	200.082.000		

ΕΝ ΑΣΙΑ (1952)¹

Περιοχή	Πληθυσμός	Μουσουλμάνοι	Ποσοστ. ἐπὶ τοῦ πληθυσμ.	Παρατηρήσεις
*Εκ μεταφορᾶς	1.397.756.150	200.082.000		
31 Maskat+Oman . . .	550.000	545.000	99,09%	
32 Nepal	7.000.000			
33 Neutr. Territorium .	3.000	2.900	96,67	
34 Πακιστάν	75.687.000	68.000.000	89,84	
35 Σαουδάραβια	6.000.000	5.980.000	99,66	
86 Saravak	562.000	420.000 ¹	74,73	
37 Σιγκαπούρη				
38 Σιγκαύη				
39 Σουδα	3.228.000	2.565.000	79,45	} Σουρ. 2.160.000 } Σιλ. 405.000
40 Ταϊλάνδη	18.313.000	640.000	3,51	
41 Timor Πορογαλ. . . .	439.000			
42 Τουρκία	20.934.670	20.600.000	98,41	
43 Trucial Oman	80.000	79.000	98,75	
44 Υεμένη	4.500.000	4.480.000	99,55	
45 Φιλιππίναι	19.234.180	680.000	3,58	
46 Φορμόζα				
47 Χόγκ-Κόγκ	2.260.000			
² Έν ὅλῳ	1.556.547.000	304.073.900 ²	19,53%	

*Αν εἰς τὸν ἐν τῷ Πίνακι τοῦτῳ πληθυσμὸν προστεθῶσιν ἀπὸ τοῦ Πίνακος 4 οἱ πληθυσμοὶ τῶν ἐντάθια (2) παρακάτω μένων περιοχῶν: 1.556.547.000

*Ασιατικῆς Ἡπείρου	33.227.000		
Θιβέτ	3.500.000		
*Ιερωνίας	83.199.637		
Κατάρ	18.000		
Κορέας	25.120.174		
Σιγκαπούρης	1.077.155		
Σιγκαύη	1.5.000		
καὶ Φορμόζας	7.647.743		
προκύπτει πληθυσμὸς Ἀσίας	153.924.709		1.710.471.709

1. Έν Τη. Ohm, σελ. 32-33: Islam-Statistik από του: Atlas of Islamic History (Ohm, σ. 34).— Ο πόνος όστος και έλευτής είναι και άνακριβής, παρ'ότι δε ύπό του Ohm άνεξέλεγκτος. Σύν άλλους και ό ποσοδιοςμός εις % της ποσοτικής άνακριβίας των Μουσουλμάνων επί του πληθυσμού έκάστης περιοχής είναι άνακριβής, δι' όν λόγον και προβήκει εις άναύταξιν του όου άναλογισμού.

2. Το περιοδικόν Le Missioni Catholici 1946 πληροφορεί, ότι εις τας δύο περιοχάς: Βόρ. Βόρνεο και Brunai ύπήρχον 100.000 Μουσουλμάνοι και 370.970 «έθνικολ» (Ohm, σ. 34, ύποσημ. 7).

3. Έν τη άπογραφή των Ινδιών της 1.3.1951 οι έν Ίνδία εις, πάλιν των Jammu και Κασμίρ, Μουσουλμάνοι φέρονται άνερχόμενοι εις 35,4 έκ.

οι των Jammu και K a s m i r » » 4,41
και οι έν Assam » » 0,66

Έν όωφ 40.470.000

Περί της κατανομής των Μουσουλμάνων εις τὰ επί μέρους ινδικά κρότη ύδει: F. J., Die Volkszählung von 1951 κλπ. (ύδε Βιβλιογραφίας), σελ. 16.

Οι πλείους των Ίνδων Μουσουλμάνων είναι Σουννίται· Σίται ύπάρχουσιν εις τινας μόνον περιοχάς (J. Norman-Hollister—"ύδε Βιβλιογραφίας), έχόμενοι της ταχύτα, τ.έ. της συνήθους νάτοφύπτωσιν, ότι είναι Σίται, τούθ' όσοθ' άσχεσάται την ιστορικάν άπογραφήν· έντεύθεν έξηγούνται και αι περί αυτών άνακριβείς πληροφορίες των άπογραφών 1931 και 1941, κυμαινόμενα μεταξύ 5-20 έκαστ. (Ohm σελ. 34, ύποσημ. 4).
4. Το ποσοστόν τουτο ύπολογίσται άνευ των μουσουλμάνων των Jammu, Κασμίρ και Assam (Ohm, σελ. 34, ύποσημ. 5).

5. Άλλά κατά την άπογραφήν 1935 έφέροντο 3.136.632 μουσουλμάνοι
" " " 1947 ό πληθυσμός ύπερότερο εις 4.799.500 και
ή άναλογία Σουννιτών προς Σίτας 8:5.

6. Η έθνολογική και ιστορική Έλληνοκρατία Κύπρος υπολογίζεται ως Άσια-
τική, ουχί εξ άγνοίας τής έθνολογικής και ιστορικής άγνοίας, άλλ' εκ του μισολλογικού
και μισοχριστιανικού λογαμικού φανατισμού, δεδομένου, ότι ο έν λόγω στατιστικός πίναξ
είναι λογαμικής προέδσεως.

7. Το Jahrbuch der Welt του 1954 (Οhm, σελ. 34, ύποσημ. 1) άνωγράφει:
253.000 Σουηίας
824.468 Σίτας
79.719 Δρούσους.

Πρόθετοι ύποσημείωσεις.

1. Το περιοδικόν The Missioni-Gaithohi 1946 άνωφέρει δά-ε- Saravak 7000-μω-
σουλίμους και 20.000 «έθνοκός» (Οhm, σελ. 34, ύποσημ. 6).

2. Έπι του συνολικού έθρολιματος των Μουσουλμάνων 304.073.900 : Άντι
του άριθμού του του, δστις και έν τώ πίνακι του Οhm προκύπτει άπό του άκριβούς έθρολι-
ματος των σελ. 32 ήτοι 140.584.900
και 33 » 163.492.000

Έν δλω 304.073.900,
ό πίναξ του Οhm ως έθρολιμα
σικ άνωγράφει, προφανώς
έσφαλμένως,
195.032.900

ήτοι έπι έλαττον του προλιμα-
τικού
109.041.000

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ :

παλὴν Ἀσιατικῆς Παοίας, Ἀριένιοι

		Χ Ρ Ι Σ Τ Ι Α						
Π ε ρ ι ο χ α ῖ		Ἀ ν α τ ο λ ι κ ο ῖ					Ῥοιζαίοι καὶ Ο	
		Ῥοθδοξοὶ Ἐκκλησιαστικὸι	Ἀριένιοι	Ῥοθδοξοὶ Ἐκκλησιαστικὸι	Ῥοθδοξοὶ Ἐκκλησιαστικὸι καὶ Ἰακωβίται Ἰερογλυκαστοὶ Νεοπροβατοὶ	Μαριωνίται	ΣΥΝΟΛΟΝ ἈΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ¹	Ῥοιζαίοι καὶ Ο ²
				Ἀριένιοι				
I. Ἀσιατικὴ Ἀσία								
1.	Ἀίθιοπος(1949) ¹	123.219	319.287	359.182	482.401	71
2.	Συρία	319.287	106
3.	Ἰσραήλ	12.000
4.	Ἰορδανία	10.000
5.	Τουρκία	103.000 ²	18
6.	Ἰράκ	90.000 ²	257
7.	Ἰράν	70.000 ²	8
8.	Ἰσλαμικοὶ περιοχῶν	3.413.312	750
Σύνολο Δ. Ἀσίας →		273.000	123.219	319.287	359.182	4.500.000	1.22	
II. Ἀνατολικὴ Ἀσία								
1.	Ἰνδία ⁶	750.000	4.600
2.	Πακιστάν ⁷	228
3.	Κίνα ⁸	1947 3.200
4.	Ἰνδονησία	1.628
5.	Ἰνδονησία	700
6.	Φιλιππίναι	17.000
7.	Ἰαπωνία	14.623 ¹²	1953 185
Σύνολο Ἀν. Ἀσίας →		764.623	27.54	
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ								
Ἀσιατικὴ Ἀσία		4.500.000	1.221	
Ἀνατολικὴ Ἀσία		764.623	27.54	
Σύνολο Ἀσίας		5.264.623	28.761	

ΑΣΙΑ (1949—1953)

Πρωτότυπος (Επιχειρηματική Στατιστική)

Ο	I	ΕΓΓΡΟΦΗΣΚΟΙ				Παρουσία	
		Μουσουλμάνοι		Απόστοι	ΣΥΝΟΛΟΝ 5		
Ποσοστά	Ανεξάρτητοι	ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΝ 1—4	Σουήτες			Σιίτες	Απόστοι
3	4	1—4	Σουήτες	Σιίτες	Απόστοι	ΣΥΝΟΛΟΝ 5	ΣΥΝΟΛΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΝ ΚΑΙ ΕΓΓΡΟ- ΦΗΣΚΟΝ (1—4) + 5
12.010	104.530	672.388	252.020	224.468	79.719	556.207	1. 1.228.595
.....	425.355	3.089.645	2. 3.515.000
.....	25.000	37.000 ⁴	1.570.000	3. 1.607.000
5.221 ²	21.221	1.228.779	4. 1.250.000 ²
5.213 ²	126.826	20.807.844	5. 20.934.670
.....	347.987	4.451.513	6. 4.799.500
6.572 ²	85.313	19.054.255	7. 19.139.568
.....	4.163.312	8. 4.163.312
29.016	129.530	5.879.402	252.020	224.468	79.719	50.758.243	56.637.645
.....	23.970	23.970
4.500.000	9.850.000
298.000	526.000
.....	3.200.000
.....	1.628.184 ⁹
2.500.000 ¹⁰	3.200.000
.....	17.000.000
186.099 ¹³	386.006
7.484.099	23.970	35.814.160	1.207.548.195	1.243.362.355
.....
29.016	129.530	5.879.402	50.758.243	56.637.645
7.484.099	23.970	35.814.160	1.207.548.195	1.243.362.355
7.513.115	153.500	41.693.562	1.258.306.438	1.300.000.000

= 3,2%

+

= 96,8%

= 100%

α) Δ υ τ ι κ ή 'Α σ τ α (πλὴν 'Ασσυρίας

Ἑθνηκεῖται	Λίβανος	Συρία	'Ισραήλ	'Ιορδανία	Τουρκία
1949					
'Αντρολογικοί 482.401	←	319.287	12.000
'Ορθεδ. "Εδαγγελ.	123.219	10.000	103.000
'Αρμένιοι	859.182
Μαρονίται
'Ισκαβίται
Γεωργιανοί
Νεοπρομανοί
'Ρομαιοσλαβικοί	78.447	106.068	6.000	18.613
Οβνίται	12.010	5.221	5.213
Πορσεσάνται	104.530	25.000
'Ανεξακαθήβατοι
Χριστιανοί	672.388	425.355	37.000	21.221	126.826
Μουσουλμάνοι	252.020
Σουννίται	224.468
Σίιται	27.552
Απόδοσι	79.719
'Ερεδόβρ. ἐν γένει	3.089.645	1.570.000	1.228.779	20.807.844
Πληθυσμός	1.228.595	3.515.000	1.607.000	1.250.000	20.934.670

3B.

αυτός πίναξ (3): Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΣΙΑ κατ' αντίστροφον

ίνας, Ἀρμενίας καὶ Γεωργίας		β) Δ ν α τ ο λ ι κ ῆ							
Ἰράν	Ἰπόλοιποι περιοχαί	Σύνολον	Ἰνδία	Πακιστάν	Κίνα	Ἰνδοκίνα	Ἰνδονησία	Φιλιππῖναι	
0	70.000	3.413.312	4.500.000	750.000	4.500.000	750.000	17.000.000	17.000.000	
7	8.744	750.000	1.220.856	4.600.000	228.000	3.200.000 (1947)	1.628.184	700.000	17.000.000
..	6.572	..	29.016	4.500.000	298.000	..	2.500.000
..	129.530
7	85.318	4.163.312	5.879.402	9.850.000	526.000	3.200.000	1.628.184	3.200.000	17.000.000
..
..	556.207
..	50.202.036
3	19.054.255
0	19.139.568	4.163.312	56.637.645

Διάταξιν.

σ		ι		α		Α Ν Α Κ Ε Φ Α Δ Α Ι Ω Σ Ι Σ							
'Ιαπωνία		2		1		2		3		4		5	
Σύνολον		1		2		3		4		5		6	
14.623		764.623		4.500.000		764.623		5.264.623				Ποσοστιαία ἀναλογία ἐπὶ πληθυσμοῦ	
185.284 (1953)		27.541.468		1.220.856		27.541.468		28.762.324					
186.099 (1953)		7.484.099 → + 23.970		29.016 129.580		7.484.099 23.970		7.513.115 153.500					
386.006		35.814.160		5.879.402		35.814.160		41.693.562		= 3,9% ΧΡΗΣΤΙΑΝΟΙ			
.....		
.....		1.207.548.195		50.758.243		1.207.518.195		1.258.306.438		= 96,8% ΕΤΕΡΟ- ΘΡΗΣΚΟΙ			
.....		1.243.362.355		56.637.645		1.243.362.355		= 1.300.000.000		= 100% Πληθυσμ.			

Ο Χ ρ ι σ τ ι α

Περιοχές	Πληθυσμός ¹	Χ ρ ι σ τ ι α		
		*Ανταρτικοί (? Ορθός, κ. ά.)	*Ρωμιολοιταν.	*Ιφοροστάται
1 Aden (Βερτ. άρτωκία)	80.876		9.123 ²	163
2 » » Πορσεκτ.	600.000			
3 *Ασιατική Ρωσία (1939)	33.227.000			
4 *Αφγανιστάν	11.000.000			
5 Bahrain	110.000			
6 Bhutan (Β.Α.ρού *ισοορτάι) (*πρόστ. *Ιακάλαι)	300.000		145.408 ⁴	588.877
7 Βίρμα	18.674.400			
8 Βόρ. Βόρνεο				
9 Brunel	3.500.000			
10 Θιβέτ	83.199.637	14.623 ⁶	185.379 ⁴	200.625
11 *Ιερωνία	356.891.624	757.000 ⁵	2.842.076 ⁷	5.681.096
12 *Ινδία	637.846			
13 » Ποτρογα.	27.030.000	5	1.381.345 ⁷	41.238
14 *Ινδοκίνα	78.000.000		894.000 ⁸	2.102.022
15 *Ινδονησία	1.250.000	10.000 ⁵	6.000 ⁴	5.221
16 *Ιορδανία	4.799.500	90.000	33.098 ⁴	
17 *Ιράκ	19.139.563	70.000 ⁵	8.744 ⁴	6.571
18 *Ιράν	1.607.004	12.000 ⁵		
19 *Ισορτζή	18.000			
20 Κασιμίρ	6.693.945		459.601 ⁷	81.971
21 Καράρ				
22 Κουάνη	601.912.371 [*]	200.000	3.254.347 ⁷	
23 Κίνα *Ενυβρά	900.000			
24 » *Υρόζουρος	25.120.174	181.776	182.000 ⁷	219.775
25 Κορέα	205.000			
26 Κουweit	492.297	361.000 ⁵	36.696	600
27 Κύπρος	1.246.580	203.000 ⁵	385.755	29.844
28 Λίβανος				
29 Μακάο	4.908.086		86.144 ⁹	
30 Μαλάγα	550.000		μετά Συναρμόγης	
31 Maskat+Oman	6.282.000			
32 Nepal	75.842.165		227.256 ⁴	81.971
33 Neutr. Territorium				
34 Πακιστάν	1.364.218.068			
Είς μεταφορών				

ν ι σ μ ο ς ἐ ν 'Α σ ί α (—1952) κ α τ ἄ τ η. Ο ι

ο ι	Ποσοτὸν % ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς οἰκείας περιοχῆς	Περιοχὰι	Πληθυσμὸς	X ρ	
				'Αυτοδύναμοι ('Ορθὸς κ. ἄ.)	
3	9.286	11,48%			
5	734.285	3,93%	'Εκ μεταφορᾶς	1.364.218,068	
			35 Σαουδαραβία	14.840.000	
			36 Saravak		
			37 Σιγκαπούρη	1.077.155	
			38 Σιγκαπ	135.000	
			39 Σιπτα	3.253.000	289.000 ⁵
			40 Ταϊλάνδη	17.517.742	
			41 Timor Πορτογαλ.	442.378	
			42 Τουρκία	19.310.295	103.000
			43 Trucial Oman	95.000	
			44 Υεμένη	4.500.000	
			45 Φιλιππῖνοι	19.234.000	2.719.628
			46 Φορμόσα	7.647.743	
			47 Χόγκ-Κόγκ	2.250.000	
2	85.313	0,44%			
5	21.224	1,69%			
5	2.996.027	3,84%			
6	400.627	0,48%			
5	9.280.172	2,60%			
5	1.422.583	5,26%			
5	37.000 ⁶	2,30%			
3	583.551	2,32%			
5	398.296	81,1 %			
7	618.599	49,62%			

⁵ Ἄν εἰς τὸν ἄνωττόν
 νακος 2 ('Ισλαμισμοῦ) οἱ
 μέντοι πληθυσμοὶ τῶν περὶ

* Ἀπογραφή Κίνας 19 Ἴουν, 1954.

1. Ὁ πίναξ ὄθτος (4) παρουσιάζει παραλλογίᾳς τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐπὶ μέρους
περιοχῶν ἐν συγκατάσει-πρός-τὴν-πρῆρηγούμενον (3), αὐτεπὶ-δὲ καὶ τάλικὸν ἀποτέλεσμα
διόφρον.

2. Ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑπ' ἀριθμοῦς 2, 5, 26, 31, 35, 43, 44 περιοχῶν.
3. Ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑπ' ἀριθμοῦς 2, 35 καὶ 44 περιοχῶν.
4. Annuario Pontificio 1954 (Città del Vaticano 1954).
5. World Mission Handbook 1952 (London 1952).
6. Japan Year Book 1949-1952 (Tokyo 1953).
7. Missioni Catholice (Roma 1950).
8. Katholische Mission 1954, σ. 92.
9. Jahrbuch der Welt 1954 (München 1954).
10. International Review of Missions 1954.
11. The Catholic Directory (London 1952).

Σ Υ Γ Κ
Ο Ί σ λ α μ ι σ μ

Περιοχή	Ί σ λ α μ ι σ μ δ 5			Απούσιοι 2
	Έν δλω 1	Σουητεσι	Σιτεσι	
A. Δυτική Άσια				
1 Αίβανος	491.000	266.000	225.000	79.719
2 Συρία	2.565.000	2.160.000	405.000	
3 Τσρκηλ	80.000			
4 Τσδανία	1.640.000			
5 Τουρκία	20.600.000			
6 Ίράκ	4.730.000			
7 Ίράν	18.400.000	900.000	17.500.000	
Έν δλω	48.506.000			
8 Ύπολοιποι περιοχαι				
Σύνολον				
B. Ανατολική Άσια →				
1 Ινδία	45.244.000			
2 Πακιστάν	68.000.000			
3 Κίνα (1958)	25.000.000			
4 Ίνδονησία	260.000			
5 Ίνδονησία	66.200.000			
6 Φιλιππίναι	680.000			
7 Ταϊβανία				
Σύνολον	205.384.000			

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Δυτική Άσια
 Ανατολική Άσια

Σύν

ΕΦΑΝΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ
 ός καί ό Χριστιανισμός έν Άσία (1954)

Χρ. έτος	Ανατολικοί	Ρωμαϊοισατ.	Προτεστάντ.	Ανεξάρτηα.	Ιουδαϊσμός	Χριστιανισμός x. έ.
898.000	482.401	385.755	29.844
473.443	319.287	127.000	27.156
37.000	12.000	25.000	1.450.004
21.221	10.000	6.000	5.221
126.826	103.000	18.613	5.213
347.987	90.000	257.987
85.313	70.000	8.741	6.752
1.989.790						
4.163.312	3.413.312	750.000				
6.153.102						
22.558				22.558		
11.038.096	757.000	4.600.000	5.681.096	300.609.528
526.000	228.000	298.000
4.596.347	200.000	3.251.347	1.145.000
1.669.422	1.628.184	41.238
3.394.000		894.000	2.500.000
19.234.000	2.719.628	16.014.898	499.474
400.627	14.623	185.379	200.625
40.881.050						

ολών	Χριστιανοί	Έρεοθήρησ.	Έν έλώ	ΕΚ ΤΩΝ ΕΠΕΡΟΘΡ	Μουσουλμάν.	
					%
.....	6.153.102	50.484.543	56.637.645		48.506.000
.....	40.881.055	1.202.481.305	1.243.362.355		205.384.000	99
.....	47.034.152	1.252.965.848	1.300.000.000		253.890.000	99
	3,62%	96,38%	100%		19,53%	71

Ματαίθησιν.	Ανεξάρητοι	Πηθυσμός 1-8
7	8	
.....	1.468.719
.....	476.557	3.515.000
.....	1.607.004
.....	57.779	1.719.000
.....	207.844	20.934.670
.....	22.013	5.100.000
.....	654.255	19.139.568
.....		53.483.961
.....		3.153.684
.....		56.637.645
.....		22.558
.....		356.841.624
.....	7.316.165	75.842.165
572.316.024	601.912.371
25.650.578	27.580.000
8.406.000	78.000.000
.....	19.914.000
.....	83.199.637
82.799.010	1.243.362.355
KON: 1.252.965.848		
,01	'Εν δλω	
78.543	50.484.543	56.637.645
77.305	1.202.481.305	1.243.362.355
75.848	1.252.965.848	1.300.000.000
75.848	96,38%	

Ἀνακεφαλαιωτικός ΠΙΝΑΞ Στατιστικῆς Ἰστίας (1958-1964)

Π ε ρ ι ο χ α ι	Π λ η θ υ σ μ ὸ ς	Ἐ ξ ω χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ α ι		Χ ρ ι σ τ ι α ν ι σ μ ὸ ς	
		Ἐ ξ ω χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ α ι	Χ ρ ι σ τ ι α ν ι σ μ ὸ ς	Ἐ ξ ω χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ α ι	Χ ρ ι σ τ ι α ν ι σ μ ὸ ς
A) ΙΝΔΙΑ (ὡς ἀνωτέρω)	384.000.000	371.606.000	23,50%	12.394.000	0,79%
B) ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ-Βόρνεο	83.026.000	79.202.000	5,00%	3.824.000	0,24%
I) ΝΕΑ ΓΟΥΪΝΕΑ	1.221.000	697.000	0,04%	5.400	0,03%
Δ) ΚΙΝΑ	614.920.000	610.446.000	8,61%	4.474.000	0,8%
E) ΙΑΠΩΝΙΑ	90.000.000	89.500.000	5,67%	500.000	0,05%
ς) ΝΟΤΙΟΣ ΚΟΡΕΑ	21.840.090	20.542.000	1,30%	1.298.000	0,08%
Z) ΑΟΙΠΑΙ ΠΕΡΙΟΧΑΙ	385.993.000	364.216.000	23,05%	21.777.000	1,38%
Σύνολον Ἰστίας 100%	1.581.000.000	1.536.209.000	97,17%	44.791.000	2,83%

Ἐξωχρυστεια και δυνατογια επι του πληθυσ. της ἑξής ΑΣΙΑΣ

1958 - 1960/64

Περιοχές	Πληθυσμός	% επί του όμο πληθυσμού της Αφρικής	Ε Ε ε ε		
			Πρωτόγονοι		
Α) ΒΟΡΕΙΟΣ	73.515.000	=32,97%	18.296.000	= 8,20%	
Β) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ	43.277.000	=19,41%	22.650.000	=10,15%	
Γ) ΔΥΤΙΚΗ	64.687.000	=29,00%	34.191.000	=15,34%	
Δ) ΚΕΝΤΡΙΚΑ	21.247.000	= 9,53%	12.346.000	= 5,54%	
Ε) ΝΟΤΙΟΣ	20.274.000	= 9,09%	12.517.000	= 5,60%	
Σύνολον	223.000.000	=100%	100.000.000
Ποσοτών % επί του Συνόλου πληθυσμού της Αφρικής				=44,83%	

1958 - 1960/64

ΑΝ7

Περιοχές	Πληθυσμός	Ε Ε Ω Χ Ρ Ι Σ Τ Ι Α Ν Ι		
		Πρωτόγονοι	Βουδδιστές	Χριστιανιστές
ΒΟΡΕΙΟΣ	175.000.000	1.000.000	71.000
ΑΑΤΙΝΙΚΗ	191.000.000	8.000.000	152.000	300.000
Εν όλω	366.000.000	9.000.000	223.000	300.000
% επί του πληθυσμού	=100%	=2,46%	=0,06%	=0,08%

ΠΑΝΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ :

	Χ	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ι	Α	Ν	Ι	Κ	Α	Ι	Θ
	Ποσό												
12.000	=0,64%	300.000	=0,13%	600.000	=0,29%	50.000.000	=2%						
						11.000.000	=4%						
						25.000.000	=1%						
						80.000	=0,0002%						
						120.000	=0,0005%						
12.000		50.000		600.000		86.200.000							
	=0,01%		=0,22%		=0,29%		=3%						

ΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΟΛΟΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Κ Α Ι Θ Ρ Η Σ Κ Ε Ι Α Ι				Χ Ρ Ι Ψ			
Ποσό	Ποσοστό	Σύνολο	Ποσοστό	Ποσό	Ποσοστό	Ποσό	Ποσοστό
5.433.000	59,948.000	66.452.000	2,570.000	2,37%	38.61		
630.000	30.494.000	39.576.000	41.000	=0,03%	143.38		
6.063.000	90.442.000	106.028.000	2.611.000	=1%	182.06		
=1,65%	=24,71%	=28,96%	=0,72%		=49,7		

Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ν Α Φ Ρ Ρ

Ρ Η Σ Κ Ε Ι Α Ι	Χ
Ανεξαρτητως	Ορθόδοξοι = 11, % & Ανορθο.
Σύνολον	Σύνολον
2,42%	69.208.000 = 31,05%
4,94%	33.650.000 = 15,09%
1,21%	59.191.000 = 25,55%
3,03%	12.426.000 = 5,57%
2,05%	13.837.000 = 6,19%
.....	188.312.000
8,65% = 84,45%
	3.870.000
 = 1

Ε Τ Ι Α Ν Ι Σ Μ Ο Σ	Ποσοστά	Σύνολον
Οι μεμονωμένοι	Ποσοστά	Σύνολον
18.000	67.300.000 = 62 %	108.548.000 = 100%
33.000	8.000.000 = 5,28%	151.424.000 = 100%
31.000	75.300.000 = 28,97%	259.972.000 = 100%
14%	= 20,57%	= 71,04%

Ι Κ Η Σ

	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ι	Α	Ν	Ι	Σ	Μ	Ο	Σ
	Ποσότητα - = 52,45%											
16%	Ποσότητα - = 36,39%											
	Σύνολον = 100%											
	3.691.000	=1,66%	266.000	=0,12%	4.307.000	= 1,93%						
15%	3.730.000	=1,67%	2.377.000	=1,07%	9.627.000	= 4,31%						
57%	2.881.000	=1,29%	2.615.000	=1,18%	5.496.000	= 2,47%						
...	6.621.000	=2,97%	2.200.000	=0,98%	0.821.000	= 3,95%						
...	1.270.000	=0,57%	5.167.000	=2,32%	6.437.000	= 2,89%						
...	18.193.000	...	12.623.000	...	34.688.000	...						
72%	...	=8,16%	...	=5,67%	...	=15,55%						

Θ Ρ Η Σ Κ Ε Ι Α Κ Η

Θρησκεία	1903*	1907	1913/14	1922
Πρωτόγονοι	145	157.069.500	154.850.000	156.416.645
Κοινοβουλευτικός	235	} 291.816.000	254.280.000	301.313.853
Τακισμός	32	
Συντοκισμός	17	24.900.000	24.450.000	24.697.365
Ζαϊνισμός	1.247.687	1.248.182
Βουδδισμός	120	137.935.000	138.550.000	138.305.244
Χανδουισμός	222	209.659.000	} 220.194.004	218.645.342
Σιχχισμός
"Αλλαί παραφυάδες	100.096
Παπισμός	99.796
Ιουδαϊσμός	11	11.222.000	11.410.000	11.525.437
Ισλαμισμός	202	216.630.000	218.420.000	222.276.285
'Ανεξαρτήτως	4	15.352.500	13.178.513	4.201.672
Εξωχριστιανικοί θρ. Χριστιανισμός	988	1.064.584.000	1.036.680.000	1.081.744.587
	549	558.862.000	593.320.000	564.746.413
Πληθυσμός Γης	1.537	1.623.446.000	1.630.000.000	1.646.491.000

*) Είς έκαστον μύθημα.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΑΙΟΓΙΤΙΚΟΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚ
 Σ Τ Α Τ Ι Σ Τ Ι Κ Η 1903-1964 εις ἀριθμούς ὀ

1923/4	1925/6	1928*	1930	1932*	1936*	1939*	1946
140.210.000	102.000.000	150	140.000.000	140	140	114	10
310.480.000	317.900.000	315	270.000.000	300	300	315	36
.....	40
21.700.000	19.550.000	17,5	16.500.000	16	17	18	5
.....
140.210.000	141.100.000	140	150.000.000	121	127	140	21
217.000.000	238.000.000	235	240.025.000	214	230	245	25
.....	3.238.000
.....	101.778
.....
.....
15.020.000	10.200.000	12	14.335.000	14	12	15	1
225.346.000	261.800.000	225	257.046.000	250	235	234	30
16.700.000	14.450.000	19,5	17.076.278	15	14	17	4
086.666.000	1.105.000.000	1114	1.108.322.056	1.070	1.075	1.138	1.37
582.562.000	595.000.000	600	656.677.944	650	665	732	80
669.228.000	1.700.000.000	1714	1.765.000.000	1.720	1.740	1.870	2.17

αδών έκδοσης Θρησκευίας

	1953*	1954*	1955*	1956*	1957*	1960/64
	120	121	120	100	111,15	144.787,110
	300	} 500	} 300	265	265	301.446,000
	50			35	50	36.000,000
	63	21	25	25	25	34.000,000
		1,5		1	1,50	
	150	150	150	145	150	163.415,000
	320	320	320	300	300	320.800,000
		6		5	6,25	6.000,000
	0,1	0,12		0,3		
				0,1	0,10	200,000
	13	11,5	11	12	12	11.935,400
	296	330	315	340	350	356.200,000
	102,9	297,88	388	407	434	465.155,890
	1.415	1.759	1.629	1.635,4	1.705	1.839.939,400
	785	741	771	864,6	895	853.660,600
	2.200	2.500	2.400	2.500	2.600	2.693.600,000

Θ Ρ Η Σ Κ Ε Ι Α

1960/1964

* Ηττειροι	1 Πληθυσμός	Ε Ε Ω Χ Ρ Ι Σ Τ				
		2 Πρωτόγονοι	3 Κοινοβουλευτισμός	4 Τριτοίσιμος	5 Συντριτοίσιμος	
ΕΥΡΩΠΗ	509.000.000
ΑΣΙΑ	1.581.000.000	34.787.110	301.446.000	36.000.000	34.000.000
ΑΦΡΙΚΗ	223.000.000	100.000.000
ΑΜΕΡΙΚΗ	366.000.000	9.000.000
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ ...	14.600.000	1.000.000
Σύνολον	2.693.600.000	144.787.110	301.446.000	36.000.000	34.000.000	
Ποσοστόν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ	100%	5,39%	11,19%	1,34%	1,2, %	

Χ Ρ Ι Σ Τ Ι Α Ν Ι Σ Μ Ο Σ					
3 (=2-12) Σύνολον	14 'Ορθόδοξοι	15 'Ρωμαιοκαθολικοί	16 Πορτογάλοι	17 (=14-16) Σύνολον	
7.461.400	226.800.000	164.044.600	110.694.000	501.538.600	
536.209.000	2.113.000	27.772.000	14.906.000	44.791.000	
188.312.000	3.870.000	18.193.000	12.625.000	34.688.000	
106.028.000	2.611.000	182.061.000	75.300.000	259.972.000	
1.929.000	75.000	2.108.000	10.488.000	12.671.000	
339.939.400	235.469.000	394.178.600	224.013.000	853.660.600	
68,31%	8,74%	14,63%	8,32%	31,69%	

Θ Ρ Η Σ Κ Ι

Ποσοστά επί τοις % ένα

Θρησκεία	1903	1907	1913/14	1922	19
Πρωτόγονοι	9,42	9,78	9,5	9,5	
Κομφουκιανισμός	15,19	17,96	15,6	18,3	
Ταοισμός	2,09				
Σντοισμός	1,10	1,52	1,5	1,5	
Ζαϊνισμός			0,07	0,076	
Βουδδισμός	7,81	8,48	8,5	8,4	
Χινδουισμός	14,44	12,90	13,5	13,28	
Σιρχισμός				0,183	
* Άλλαι παραγγυάδες					
Παριστιμύς				0,006	
Ιουδαϊσμός	0,72	0,68	0,7	0,7	
Ισλαμισμός	13,15	13,34	13,4	13,5	
* Ανεξάκριβτοι	0,27	0,93	0,83	9,255	
Εξωχριστιανικοί θρησκ.	64,29	65,59	63,6	65,7	
Χριστιανισμός	35,71	34,41	36,4	34,3	
Σύνολον	100%	100%	100%	100%	100%

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚ

ΕΙΛΑΚΗΣΤΑΤΙΣ ΤΑΤΙΣΤΙΣΤΙΚΗ 1903-1964

λογίου επί του έκαστου πλθθουού της της των άνηκόντων εις έκαστην θρη

123/24	1925/26	1928	1930	1932	1936	1939	1946	1964
8,4	6	8,75	7,93	8,15	8,05	6,1	4,60	64
18,6	18,7	18,38	15,30	17,44	17,24	16,84	16,59	35
1,3	1,15	1,02	0,935	0,93	0,977	0,96	1,61	4
8,4	8,3	8,16	8,50	7,03	7,30	7,49	9,90	14
13	14	13,76	13,60	12,44	13,22	13,10	13,36	14
.....	0,1834
.....
.....	0,0005
0,9	0,6	0,7	0,8031	0,81	0,68	0,80	0,79	13
13,5	15,4	13,1	14,563	14,54	13,50	12,52	14,06	13
1	0,85	1,13	0,975	8,87	0,803	0,90	2,27	4
35,1	65	65	62,79	62,21	61,77	60,86	63,13	64
34,9	35	35	37,21	37,79	38,23	39,14	36,87	35
100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100
1.228.000	1.700 έκ.	1.714 έκ.	1.765 έκ.	1.720 έκ.	1.740 έκ.	1.870 έκ.	2.170 έκ.	2.20

3	1954	1955	1956	1957	1960/64
46	4,84	5	4	4,275	5,39
635	20	12,5	10,6	10,19	11,19
27	0,84	1,4	1,4	1,923	1,34
86	0,06	1,4	1	0,96	1,27
.....	0,06	0,04	0,06
82	6	6,2	5,80	5,77	6,07
345	12,8	13,3	12	11,533	11,83
.....	0,24	0,2	0,24	0,28
.....	0,012
004	0,005	0,004	0,004
59	0,46	0,4	0,48	0,46	0,45
154	13,2	13,1	13,60	13,46	13,22
372	14,915	16	16,28	16,28	17,27
31	70,36	67,9	65,416	65,57	68,31
39	29,64	32,1	34,584	34,43	31,69
6	100%	100%	100%	100%	100%
šx.	2.500 šx.	2.400 šx.	2.500 šx.	2.600 šx.	2.693.600.000

Συνοπτικὸν σημεῖωμα

χαρακτηριστικῶν στοιχείων τῶν συγχρόνων θρησκειῶν¹

Θρησκείαι	Χρονολογία ἢ γέννησις Ἰδρυτοῦ	Ἰδρυτῆς	Τὸ Θεῖον (Ἀντικειμ. θρ. πίστεως)	Σημερινὸς γεωγραφικὸς χῶρος	Ἱερὰ Κείμενα
Πρωτόγονοι	—	—	{ Ἐν μόνον ὕψιστον ὄν Δυνάμεις ἐν τῇ φύσει Δυναμοῦχοι ψυχαὶ Πνεύματα νεκρῶν Δαιμονικά ἀέρια πνεύματα	Ἀκραῖαι καὶ κεντρῶσαι περιοχαὶ ἠπείρων, ἀπό- κεντροὶ νῆσοι.	—
Σιντοϊσμός	+600 π.Χ.	—	Δυνάμεις, πνεύματα ἢ θεοί, συνηρητῆμενα πρὸς στοιχεῖα καὶ φαινόμενα τῆς Φύσεως	Ἰαπωνία	Kojiki καὶ Nihongi
Ταοϊσμός	+604 π.Χ.	Lao - tsze	Ἀνώνυμον	} Κίνα	Tao - teh - king
Κομφουκιανισμός	+551 π.Χ.	—	{ —Tien' ti (Οὐρανός) —'Ο Kung-tsze ²		
Ζωροαστρισμός (Παρσισμός)	+600 π.Χ.	Ζωροάστρης	Ahura Mazda	(Περσία καὶ) Ἰνδία	Avesta
Ἰουδαϊσμός	—	Γ'χβ' - Ἀβραάμ	Γ'χβ'	Ἰσραήλ - Διασπορά	Τωρά, Νεβιεμ οὐ Κε- θουβειμ (Π. Διαθήκη)
Ζαῖνισμός	+599 π.Χ.	Pārshva καὶ Nataputta Mahavira	} Οἱ κατὰ καιροὺς Jinas } Ἐπειτα ὁ Mahavira	Ἰνδία	Agamas
Βουδδισμός	+560 π.Χ.	Gotama (Buddha)	} Ἀρχικῶς οὐδεὶς } Ἐπειτα: ὁ ἰδρυτῆς	Ἄνω Ἀνατολή	Tripitaka
Χινδουισμός	—	—	Πάντες οἱ Ἰνδικοὶ (Βεδικοὶ) καὶ ἐξωἸνδικοὶ θεοὶ μετὰ στοι- χείων τῆς ἀρχικῆς μονοθείας	Ἰνδία	Veda - Bhagavadgita
Σιχχισμός	1469 μ.Χ.	Nanak	Τὸ Χινδουικὸν πάνθεον σὺν τῷ θεοποιηθέντι ἰδρυτῇ καὶ ἰσλαμικοῖς στοιχείοις	»	Granth Sahib
Ἰσλαμισμός	570 μ.Χ.	Μωάμεθ	Allah	Μουσουλμανικαὶ χῶραι	Κοράνιον - Χαδειθ (Sunna)
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	4 π.Χ. (0)	Ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς	Ὁ Εἷς ἐν Τριάδι μόνος ἀ- ληθὴς Θεός, ὁ διὰ τοῦ ἐναν- θρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου αὐταποκαλυφθεὶς ἐν Χρι- στῷ.	Ἡ ὅλη Οἰκουμένη	Ἁγία Γραφή - Ἱερὰ Παράδοσις

1. Παρά H u m e, σελ. X μετά διορθώσεων.

2. 'Ο Kung-tsze (Κομφούκιος) ὑπῆρξεν ἀπλῶς ἠθικοδιδάσκαλος ἐξάιρετος, ταπεινοφρονέστατος, περιδεῶς διατελέσας πρὸς θρησκευτικὰ θέματα καὶ μηδέποτε ἐπιτρέψας ἑαυτῷ ἕξαρσιν ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον· ἐθεοποιήθη μετὰ θάνατον· ἐὰν προέβλεπε τοῦτο, θὰ ἀπεδοκίμαζεν ὀξύτερα τοιαύτην τάσιν ὡς βαρυτάτην ἀσέβειαν· ὅθεν εἶναι ἀνίδεος, ἀμέτοχος τῆς θεοποιήσεώς του καὶ ἀνεύθυνος δι' αὐτήν.